

Světlik

svět libereckých knihoven

hách po odpadnutí vod první suchá země i na temeni Ještěda.
na, usedají do stínu platanů a jejich urputné vzezření se stává mírným.
jí nazdařbůh. Být básníkem, to není jenom tak.
Oh, moje Mañon! Slunko bylo u samého západu a svatojánnští broučci vstávali.
to be done. Byl pozdní večer – první máj, večerní máj – byl lásky čas.
der Fall ist.
v?

Knihovna je místem setkávání

... ostatně, naší knihovně to do vínku vetkla hned na počátku fungování v nové budově bývalá ředitelka, paní Věra Vohlídalová, v době, kdy to nebylo zcela běžné. Knihovna jako místo setkávání – sousloví, které lze vztáhnout na prosté setkávání s lidmi. Knihovna tedy může sloužit jako prostor, kde si lidé domluví schůzku – v kavárně nebo nad knihou – ti lidé se napřed znají a potkají se v knihovně proto, aby se o něčem domluvili, na něčem dohodli, nebo se společně něco naučili.

Setkávají se tu ale i lidé, kteří se předtím neznali. Zajdou do knihovny na přednášku, akci pro děti, koncert, seminář či vzdělávací lekci. A ejhle, začnou se spolu bavit, diskutovat o tématu, utvoří si nový náhled na problém, seznámí se s ostatními návštěvníky a získají třeba i přátele.

Když mluvíme o setkávání – nehezcí a hodně smysluplné je setkávání dětí nad knížkou a s knížkou. Je hezké pozorovat a poslouchat děti, které přišly s paní učitelkou na domluvenou lekci, jak reagují, kladou otázky, smějí se, seznamují se s literaturou nenásilnou a hravou formou. Zdá se, že jim to vydrží po celý život – schopnost setkávat se s dobrodružstvím, láskou, příběhem, který si najdou v knížce z knihovny. Je naším úkolem v tom děti podporovat, vést je k tomu, aby si v knížce vždycky našly něco podstatného, co jejich fantazie umí rozvíjet – může to být humor, citlivost, pochopení pro druhé, dobrý příklad.

Knihovna je místem setkávání. Věřím, že se i v příštím roce budeme setkávat nejen s nadšenými dětmi, ale i s moudrými dospělými, že knihovna je a bude nejen místem setkávání, ale i místem poznání, touhy po vědění, místem pro vaši zvědavost. Přeji všem zvědavým čtenářům šťastný nový rok!

Mgr. Blanka Konvalinková

ředitelka

pf 2017

Bibliotek Liberec
Knihovna Liberec
Library Liberec

*Kožík, František. Cestou lásky: román o životě a díle Josefa Mánesa.
Lamp, Petr. Cestou do blázince. Rejchrtová, Irena. Cestou odvážných: povídky o mladých hrdinech Velké vlastenecké války.
Cartland, Barbara. Cestou ke štěstí. Saláčková, Ludmila. Cestou ke zdraví.
Vanková, Ludmila. Cestou krále. Wailes, Wallace Delois. Jistou cestou k bohatství: myšlenky, které máme dnes, určují naši budoucnost.
Opustil, Gustav. Za humorem cestou necestou. Cerný, Oldřich. Cestou necestou.
Peck, M. Scott. Nevyslápanou cestou: Nová psychologie lásky, tradičních hodnot a duchovního růstu.
Jevonik, Kakanová, Etela. Cestou úzkou. Rejchrtová, Irena. Cestou necestou s knižským povozem.
Drucker, Peter Ferdinand – Vlastimil Grus. Cestou k zítřku: Management pro 21. století.
Holubová, Miloslava. Necestou cestou. Javorická, Vlasta. Trnitou cestou ke štěstí. Deml, Jakub. Cestou do Betléma.*

Ein glückliches neues Jahr! Szczęśliwego Nowego roku! Happy New Year!

Na všech cestách v novém roce pevné zdraví, mnoho štěstí a spokojenosti
přeje Krajská vědecká knihovna v Liberci

Nadace Preciosa opět podpořila knihovnu. Děkujeme Nadaci Preciosa za finanční příspěvek ve výši **50 000 Kč** na pořízení odborných informačních zdrojů. Za uvedenou částku jsme zakoupili zahraniční odborné publikace pro studenty, vědecké pracovníky i další zájemce, zaměřili jsme se na témata, jako jsou např. pedagogika, sociologie, česko-německé vztahy, ale také technické obory včetně skládání.

Obsah

SVĚT libereckých knihoven..... 2

Z knihovny.....2

X jako Neznámá (knihovna)2

Krátce z knihovny.....5

Knihovny pod jednou střechou7

Akce knihovny.....8

Rande naslepo8

Pár slov o přednáškách profesora

Martina Hilského v Liberci9

Regionální kolo ve slam poetry – Liberec, 5. 11. 201612

S baterkou do knihovny.....18

S baterkou do knihovny (fotoreportáž)20

Tvoří knihovníci a přátelé knihovny.....25

Host Světlíku: A. Matvejevova: Ďatlovův průsmyk.....25

Z regionu.....29

Ceny pro nejlepší knihovny, knihovnice a knihovníky

Libereckého kraje (1. část).....29

SVĚT hravých věd 34

Finta – Jak změřit délku provázku pomocí stopek.....34

SVĚT veletrhů a soutěží 34

Strípky z Ráje.....34

Řekni mi, co čteš.....35

SVĚT libereckých autorů..... 36

M. Rejřová: Sejdeme se v pekle36

J. Bartoš Sturz: Sedmero jízlivé, srdečné, z lásky, úcty

i vzteku psané.....40

SVĚT kritického myšlení..... 43

M. Hrabal: Regionální knižní minitrb ve Varnsdorfu.....43

O. Hejnic: Jaromír Typlt napsal Za dlouho.....44

Monika Pospíšilová: Všemi dary obdarovaná45

O. Hejnic: Absolvent v Divadle F. X. Šaldy47

Redakční rada:

Marek Sekyra [KAL]

Blanka Konvalinková, Jaroslava Starcová, Libor Schiffner [KVK]

Vydává Krajská vědecká knihovna v Liberci [KVK] spolu s Kruhem autorů Liberecka [KAL] jako účelový tisk.

Tiskárna RUCH s. r. o., www.ruch.cz

Evid. č. MK ČR 14407 ISSN 1214 - 2751

Z knihovny

X jako Neznámá (knihovna)

Knihovna je nejen místem určeným pro vypůjčování knih, vzdělávání a pořádání kulturních akcí, ale skrývá v sobě i mnoho tajemných zákoutí, kam čtenáři běžně nezavítají a knihovníci o nich leckdy nemají ani potuchy.

Věděli jste například, že v knihovně se nachází 12 strojoven, které zajišťují chod vzduchotechniky, chlazení, topení, výtahů a jiné podpůrné činnosti? Největší strojovna má rozměry 6 na 25 metrů, na výšku 4 metry, zatímco rekordně nejmenší strojovna má klesající strop ve výšce od 120 do 70 cm a nachází se těsně pod střechou, v pátem, pro návštěvníky nepřístupném podlaží knihovny. Revizní technik zde pracuje metodou plazení.

Kaskadérským kouskem v podání pracovníků správy budov je údržba kluzké a skluzné střechy, která se svažuje do dvadvacetimetrové hloubky nad Pastýřskou ulicí a kde je třeba pravidelně čistit žlaby, v nichž jsou rozmrazovací kabely a odtoky pro dešťovou vodu či roztátý sníh. Při velké nadílce se

musí snít shrabat se střechy nad hlavním vchodem, která přechází o 6 metrů nad prostranstvím před budovou a má průměrnou tloušťku pouhých 50 cm.

Střecha je plechová, kondenzuje pod ní voda a nikdo neví, kde se vyplaví. Nakonec to bylo v čítárně.

V knihovně se také odehrávají všechny „dramata“, ať už osobního rázu, nebo ta zapříčiněná svěvolí matky přírody. Popíšeme Vám teď některé z barvitých příhod, které se v knihovně udály.

Noční život knihovny zpravidla přerušuje jen cvrkot cvrčků či jiný lomoz neznámého původu, ale někdy i poplach EZS (elektronického zabezpečovacího systému) nebo EPS (elektronického požárního systému). Většinou se jedná o plané poplachy způsobené tím, že průvan zacloumá žaluziemi nebo listím v blízkosti čidla, či se před něj spustí pavouček. Ovšem někdy jde o ostrý poplach. Při jednom takovém jsme spolu s městskou policií hledali narušitele. Jelikož jsme nikoho nenašli, usoudili jsme, že jde o planý poplach. Ráno jsme však v odpadkovém koši našli hnědou stopu. Noční návštěva neznámého byla opravdu rychlá!

Další noční překvapení vyhlásilo čidlo EPS tehdy, když do něj natekla voda. Prasklá přírodní hadička u vodovodní baterie se postarala o tak vysokou hladinu vody, že jsme se (právem!) obávali, aby stanice veřejného výtahu v -1. podlaží nebyla pod vodou. Následovala sisyfovská práce s lopatkami a kýbly. Na příští vytopení prudkým deštěm jsme si pak už pořídili čerpadlo.

A tím noční dobrodružství nekončí. Kamerový systém zaznamenal opakované, leč marné pokusy podnapilého spoluobčana o prorazení vchodových dveří do vstupní haly. Výsledkem bylo popraskané sklo a bezvládné, notně pohmožděné spící tělo před budovou knihovny. Další takový výtečník si na

tento způsob dobytí do knihovny opatřil beranidlo v podobě nákupního vozu, za který mu tímto dodatečně děkujeme.

Denní provoz skýtá bezpočet příkladů zážitků pro otrlé povahy. Posláním knihovny je být otevřenou institucí, čehož zneužívají svérázná individua. Samostatnou kapitolou jsou záchody. V některých turistických průvodech sousedních států je dokonce místo knihovny znázorněn piktogram veřejného WC.

Specifická část návštěvníků používá WC v celé škále představitelných i nepředstavitelných funkcí, jako je například sprcha – občas narazíte na polonahého návštěvníka, který se postříkává vodou od hlavy až k patě. Jiní se holí, myjí si vlasy, případně nohy nebo jiné části těla. Někdy si vyperou i prádlo. Nedávno jsme zaslechli větu: „Ještě si seberu prádlo a jdu,“ ovšem doposud se nám v prostorách knihovny nepodařilo nalézt improvizovanou sušárnu. Čas od času slouží kabinky jako

noclehárna, kdy návštěvník spí přitulen k záchodové míse. Proto jsme nechali uříznout spodní část dveří a od té doby dole občas čouhá noha či ruka. Zácho-

dová prkénka jsou praktická i jako jídelní stoly.

Při pravidelném vybírání nepovoleně přes noc uložených věcí v šatních skřínkách jsme častokrát narazili na

různá nemilá překvapení. Pokud si majitelé věci nevyzvednou ani po zákonné lhůtě tří měsíců, je obsah skříněk zlikvidován.

Pracovníci informační služby se čas od času potýkají s návštěvníky s nevybíravým slovníkem. Naštěstí zde máme sjednanou bezpečnostní službu, dozor městské policie a na bezpečnost návštěvníků knihovny dohlíží také kamerový systém.

Přes všechny, byť ojedinělé karamboly zde rádi pracujeme a děláme vše proto, abyste byli vy jakožto čtenáři ušetřeni těchto výstřelků a drobných nepříjemností.

Rudolf Krause, Jan Kozák

Krátce z knihovny

Nové služby

Spěcháte a nemáte čas bloudit mezi regály a hledat konkrétní knihu? Tak právě pro Vás je určena nová služba „objednávka z volného výběru“. Stačí si knihu vyžádat přes Konto čtenáře. My vám knihu vyhledáme a pošleme potvrzení, že máte titul připravený. Za službu zaplatíte poplatek 10 Kč za 1 dokument. Další novou službou je „donáška pro imobilní čtenáře“. Tu nabízíme těm, kteří ze zdravotních důvodů nemohou knihovnu navštěvovat osobně. Knihy přivezeme klientům až domů. Informace o službě poskytne Všeobecná knihovna (tel.: 482 412 140, e-mail: vypujcky@kvkli.cz).

Nový česko-německý projekt

Knihovna je nově zapojena do česko-německého projektu **Prostor učení – knihovnická informační platforma** realizovaného v rámci Programu spolupráce Česká republika – Svobodný stát Sasko 2014–2020. Cílem projektu je prostřednictvím spolupráce knihoven podpořit efektivní výměnu a předávání znalostí a zkušeností v přeshraničním prostoru. Jednotlivé aktivity se zaměřují na získávání a zpřístupňování informačních zdrojů elektronických i tištěných, zkvalitňování technického vybavení knihoven, propagace Open

Access, rozvoj informačních kompetencí, studijní pobyty apod.

Europäische Union. Europäischer Fonds für regionale Entwicklung. Evropská unie. Evropský fond pro regionální rozvoj.

Ahoj sousede. Hallo Nachbar.
Interreg V A / 2014 – 2020

Do knihovny kdykoliv a odkudkoliv

Víte, že služby knihovny můžete využít i v době, kdy je zavřená? Vyzkoušejte naši E-knihovnu. V nabídce je velké množství elektronických knih (krásná literatura i odborné publikace), které si můžete „vypůjčit“, tj. stáhnout do svého přístroje. Informace o možnostech využití a požadavcích na technické vybavení najdete na webu knihovny: <http://www.kvkli.cz/e-knihovna/e-knihy.html>.

Vyzkoušet můžete také tzv. elektronické databáze, tj. kolekce článků, celých časopisů, knih nebo jejich kapitol. Jedná se o odborné informační zdroje, ve kterých převažují humanitní obory (např. databáze Academic Search Complete). Databáze PressReader nabízí přístup k několika tisícům titulů deníků a časopisů z celého světa v mnoha jazycích (The Washington Post, The Times, Morgenpost, Le Figaro,...). Za zmínku stojí také Naxos Music Library nabízející velké množství zvukových nahrávek převážně klasické hudby. Kompletní přehled databází

a informace možnostech využití:
<http://www.kvkli.cz/e-knihovna/licencovane-databaze.html>.

Den pro dětskou knihu

V sobotu 26. 11. 2016 se mnoho knihoven po celé ČR připojilo ke kampani **Den pro dětskou knihu**, jejímž cílem bylo podpořit zájem dětí o čtení. Nejinak tomu bylo v Liberci. V prostorách knihovny a některých poboček byly připraveny zábavné aktivity pro děti i celou rodinu. Řada dětí využila možnost zaregistrovat se v ten den do knihovny zdarma. Podle spokojených úsměvů na tvářích dětí i rodičů usuzujeme, že se jim u nás v knihovně líbilo, a věříme, že se návštěva knihovny stane jejich pravidelnou společnou aktivitou.

Týden knihoven 2016

V rámci celorepublikové kampaně **Týden knihoven**, která již mnoho let probíhá první týden v říjnu, jsme připravili mnoho zajímavých akcí, tentokrát v duchu retro. Pojdme si připomenout alespoň některé z nich.

Retro módní přehlídka nás provedla módními styly a oblékáním v průběhu staletí, konkrétně v pravěku, antice, gotice, 20., 40., 60. a 80. letech 20. století. Modely, z nichž některé byly ve vztahu k časovým obdobím autentické a jiné historickou dobou inspirovány, vytvořili a předvedli studentky a studenti Střední průmyslové školy textilní v Liberci.

Na Facebooku proběhla soutěž **Poznej knihu podle obalu**. Ti, kteří se do soutěže zapojili, se snažili poznat celkem 6 knih podle výřezu z obálky. Z celkového počtu 120 odpovědí jich bylo 83 správných. Vyrosování výherci obdrželi poukaz na občerstvení do Knihovny kavárny.

D. Petrydesová

Knihovny pod jednou střechou

KNIHOVNY POD JEDNOU STŘECHOU

KNIHOVNY.CZ

VYUŽIJTE

- komfort a jednoduchost prohledávání fondů desítek českých knihoven současně
- služeb knihoven, objednávejte, stahujte – kdykoli a kdekoli

Ve středu 26. října zahájil na adrese www.knihovny.cz provoz Centrální portál knihoven. Je výsledkem několikaletého vývoje. Nabízí komfort a jednoduchost prohledávání fondů desítek

českých knihoven současně z jediného vyhledávacího řádku – 24 hodin denně, přináší čtenářskou inspiraci, sleduje knižní trendy. Najdete zde adresář a mapu více než 6 500 českých knihoven s odkazy na jejich webové stránky a on-line katalogy. Čtenářům registrovaným v zapojených knihovnách portál umožňuje přihlášení do vlastního čtenářského konta a stejné možnosti jako při přihlášení do své „domovské“

knihovny. Uživatelům registrovaným ve více zapojených knihovnách nabízí propojení všech účtů. Mohou tak přistupovat ke službám různých knihoven z jediného rozhraní.

Na vývoji portálu se nadále pracuje, služby se budou postupně rozšiřovat, poroste počet zapojených knihoven i nabídka dalších informačních zdrojů. Některé knihovny – a patří k nim i ta naše – již nyní umožňují zájemcům vzdáleně se zaregistrovat a využívat dostupné elektronické zdroje nebo si půjčovat e-knihy, aniž by museli knihovnu osobně navštívit.

Máme radost, že naše knihovna je jednou z dvacítky zakládajících knihoven portálu, a pokud se na webovou stránku www.knihovny.cz podíváte, můžete hledat mezi 12 miliony dokumentů, k nimž patří i ty naše – z Krajské vědecké knihovny v Liberci.

Jaroslava Starcová

Akce knihovny

Rande naslepo

Již podruhé jste si mohli v rámci Týdne knihoven dát v Krajské vědecké knihovně dostaveníčko s knihou. Celkem 150 neprůhledně zabalených knih čekalo na své nové čtenáře na pultu Všeobecné knihovny. Každý si mohl naslepo (jen podle žánru) vybrat knihu, půjčit si ji a doma se začíst a dát tak šanci titulu nebo autorovi, po kterém by třeba jinak nesáhl. Z četných reakcí našich čtenářů víme, že opět bylo navázáno mnoho nových přátelství (a možná i vážných vztahů), snad žádá z knih nebyla vrácena nepřečtená.

Dobrý den,

nedáno jsem absolvovala svoje první rande naslepo, a protože nás seznámili zaměstnanci knihovny, chtěla bych se s Vámi podělit o své dojmy. Jelikož jsem šťastně vdaná, záchvěvům neuvážených sympatií se snažím nepodléhat. Nevím tedy, co mne to při poslední návštěvě knihovny popadlo, ale šla jsem do toho. Doma mi už trochu změkla kolena a říkala jsem si, jestli jsem udělala

dobře. Přeci jen jsem měla domluvené ještě jiné schůzky, které by sice mohly být odloženy (vím, že dotyčné /tituly/ by se na mne nezlobily, protože už víme, co od sebe čekat, a jsme si vzájemně sympatičtí), ale ze strachu jsem jim dala přednost. Co když to rande bude propadák? Co když nám to nebude klapat a nebudeme se mít o čem „bavit“? Mé obavy se nakonec ukázaly jako liché. Když jsem se konečně rozhodla vydat se na schůzku s neznámým objektem svého čtení, nebyla jsem zklamaná. Snažila jsem se nesoudit podle obálky a přistupovat s čistou myslí. A od první chvíle, kdy náš „dialog“ začal, jsem cítila sympatie, které se s narůstajícím společně tráveným časem prohlubovaly. První schůzka byla sice kvůli rodinným povinnostem poněkud zkrácena, „sešli“ jsme se však od té doby několikrát a při posledním setkání mi bylo líto, že se loučíme... Příběh Kate Furnivallové mne obohatil nejen o první setkání s touto autorkou (které zřejmě nezůstane setkáním posledním), ale i o velmi pěkné popisy bahamských ostrovů a o několik velmi dobrých slovních obrátů a přirovnání. Někteří říkají, že *Odvrácená tvář slunce* je psaná zdoluhavě, mě však pomailejší tempo vyhovovalo, a i když jsem čtení několikrát musela přerušit, vždy jsem se k němu bez problémů vrátila a znovu se ponořila do děje a osudů postav. Vyústění příběhu pro mne bylo

příjemným bonusem, dlouho se mi nestalo, že bych neměla alespoň zrnko tušení, jak to vlastně je a kdo byl vrahem. Děkuji tedy tímto liberecké knihovně za rozšíření svých obzorů, a pokud

budete pořádat další „slepá rande“, můžete se mnou počítat.

*S pozdravem a přáním pěkného dne
čtenářka Tatjana Antonová*

Pár slov o přednáškách profesora Martina Hilského v Liberci

Dne 8. listopadu 2016 zavítal do krajské vědecké knihovny v Liberci ne-
překonatelný znalec a překladatel kompletního díla Williama Shakespeara, profesor Martin Hilský. V odpoledním vystoupení přiblížil natěšenému auditoriu, sestávajícímu zejména ze studentů a kantorů libereckých středních škol, svět Shakespearových ženských hrdinek. Hrdinky ponejvíce vystupují v jeho komediích. Celkem v jeho hrách vystupuje 930 jednáčích postav se jménem, z nichž je 130 žen. V době vyhraněné

orientace renesanční Anglie neměly dívky přístup do škol, přesto však v reálném životě nacházíme vzdělané aristokratky. Alžběta I., 17. listopadu 1558 korunovaná anglická královna, plynně hovořila mnoha jazyky, z francouzštiny přeložila Zrcadlo duše, na rozdíl od Shakespeara vládla latinou i řečtinou.

Z raných komedií najdeme silné ženské hrdinky zejména ve **Zkrocení zlé ženy**. Kateřina, dcera Baptisty, se dostane do hledáčku Petruchia, bohatého šlechtice z Padovy. „Beze jmění

štěstí v lásce není. “Tehdejší společnost byla plná domluvených sňatků. Kateřina je úžasnou mluvčí, umí tvořit vtipné slovní hříčky, nad kterými její citel žasne. Začne ji slovy pana profesora krotit k obrazu svému, jako si sokolník připoutává sokola. Shakespearovi se podařilo vykreslit neposlušnou, jakoby zlou, svobodomyšlnou ženu. Jejím opakem je poslušná Bianca, mladší sestra Kateřiny. V závěru hry Kateřina uznává Petruchia za svého krále. Asi všechny posluchače překvapilo množství zmíněných slovních hříček (shrew, to obey, to break the animal) a rovněž informace, že v USA byla tato hra považována za nekorektní.

Další hrdinkou pak je Beatrice z vrcholné komedie **Mnoho povyku pro nic**. Zapřísáhlý starý mládenec Benedictus, pán z Padovy, se zamiluje do Beatrice. Opět se jedná o břitce jízlivou ženu, jejíž city není snadné získat. Spektrum hrdinek komedií pak doplňují ženské postavy z komedie **Marná**

lásky snaha. Král z Navarry se svými kumpány slibují, že se budou věnovat studiu a vyhýbat se ženám, což se jim však nedaří. Princezna francouzská s trojicí žen z družiny muže okamžitě poblázní. Komedie je plná žertovných situací. První český překlad pořídil Josef Topol, hra byla uvedena v roce 1969 v Divadle za branou. Komický převlek za Rusy tehdy musel autor změnit za Peršany, tento jinotaj však diváci snadno prohlédli. „Kdo stojí v čele, se pozná podle toho, kdo sedí v čele.“ Tímto citátem pan profesor zdůraznil, jak aktuální v různých obdobích text komedie může být.

Na jevištích českých divadel je nejhranější Shakespearovou komedií **Sen noci svatojánské**. Hermie a Helena spolu s milenci Demetriem a Lysandrem dojdou po eskapádě komických scén ke správnému spárování.

Poslední zmíněnou komediální hrdinkou je Rosalinda z **Jak se vám líbí**. Rovněž tato hra se těší stále přízni

dramaturgů českých divadel, důkazem může být inscenace z roku 2014 v rámci letních shakespearovských slavností.

Mezi hrdinkami tragédií vynikají Ofelie z **Hamleta**, Lady Mackbeth z dramatu **Mackbeth** a Desdemona z **Othella**. Ženské postavy se ocitají v husté síti lidských vztahů, jejich konec je tragický. „Ať každý z nás pod tíhou smutku v duši, říká, co cítí, a ne co se sluší.“

Dokonalý festival mluveného slova ocenili vděční posluchači dlouhotrvajícím, upřímným potleskem. A někteří byli zlákáni na podvečerní pokračování této neopakovatelné oslavy jazyka.

Z větší části odlišné obecenstvo si navečer přišlo poslechnout druhou přednášku nazvanou **Fenomén Shakespeare**. V roce 2016 si připomínáme 400 let od úmrtí dramatika, jeho odchodem fyzickým však začal jeho život duchovní. Proč mluvíme o fenoménu tohoto člověka? Shakespeare se narodil ve stejné době, ve které se zrodilo anglické divadlo. Král Jindřich VIII. zakázal veškeré projevy katolické víry, přefal určité vazby s Evropou a Římem úplně, což dnes připomíná brexit. Byla zakázána mirakula, mystéria a morality ze života svatých, neslučitelná s protestantskou vírou. Čím dále od Londýna, tím více katolická víra přežívala. Kult slavení svatých padl, zůstal pouze svatý Jiří, patron Anglie. Shakespeare patřil mezi poslední lidi, kteří mohli zmíněná mirakula vidět. Divadlo vznikalo ve stejné době. Nemělo však žádný repertoár. Mezi první tvůrce se zařadil Christopher Marlowe a zejména William Shakespeare. Básníci obvykle svá díla vydávali v nákladech 200 až 300

kusů, divadlo mělo daleko početnější publikum. Arénu připomínající Globe Theatre na břehu Temže z roku 1599 mohlo navštívit až 3 000 diváků. Ti zaplatili vstupné ve výši 1 penny, ekvivalentem této sumy je 1 pivo, vstupné na býčí nebo medvědí zápasy (manželkou krále Jindřicha byla Kateřina Aragonská, odtud tedy přišly podněty). Na jevišti hráli herci bez kulis, texty byly psané tak, aby divák poznal, odehrávali se děj ve Westminsteru, v hospodě nebo v katedrále. Pro veřejnost nesměly

hrát ženy, proto i roli Julie ztvárnil Robert Gough. Herci byli krásně oblečeni do kostýmů divadelního fundusu, v tomto oblečení vycházeli rovněž do ulic Londýna. Jazyk Shakespearových divadelních her byl naprosto aktuální, srozumitelný i negramotným divákům. Rytmus mluvy odpovídal tepu srdce a dýchání – na 10 slabik jambických

byl potřeba přesně jeden nádech. Londýn byl na začátku 17. století divadelní metropolí. Tehdy došlo rovněž k výraznému růstu počtu obyvatel, když původních 200 000 v roce 1600 se zvýšil za 20 let na 400 000, čímž se Londýn stal třetím největším evropským městem po Paříži a Neapoli. Roční návštěvnost divadel se odhaduje v Londýně v řádech milionů. Dobou úpadku pak můžeme nazvat období puritánské revoluce po občanské válce z let 1642–1648. Divadla byla stržena, král Karel I. v roce 1649 popraven. „Když zemře král, zaupí celá země.“ Popravy tehdy byly něco jako divadelní představení, přicházeli na ně lidé z širokého okolí. Rok 1660 můžeme naštěstí nazvat rokem restaurace království a také divadla. Ve stejném roce vzniká rovněž Akademie věd. Shakespearův význam tkví rovněž v silném vzdělávacím přesahu své tvorby. Jeho hry jsou laboratoří lidského života, zobrazením celé lidské zkušenosti. Jaké téma může být větší, než je život? Je srovnatelné se zámořskými objevy, jako objevování kontinentů lidských duší v nejrůznějších situacích. Shakespearovské divadlo je spojeno s královským dvorem. Magistrát města Londýna divadlu příliš nepřál. Jednak měli být diváci v práci v dílnách, rovněž hygiena prostor nebyla úplně odpovídající a z toho

plynoucí morové rány pak byly považovány za trest boží za divadlo, předvádějící vraždy, cizoložství atd. (jako v Hamletovi). Rovněž z hlediska žánru bylo kritizováno, že Král Lear má druhou nejdůležitější postavu šaška, patřícího ovšem do komedie. Po přepsání se na 140 let stal Král Lear dramatem s happy-endem. Až v polovině 19. století se šašek vrací do hry a z hry je opět tragédie. Barbarem a divochem nazval Shakespeara rovněž francouzský filozof a básník Voltaire. Definitivní porážkou Napoleona v roce 1815 nastává konsolidace Anglie a její kultury. Rok 1851 přináší Great Exhibition, obrovskou výstavu průmyslu a techniky v Londýně. Angličtina, posílená desítkami Shakespearem vymyšlených slov, je nyní novodobá lingua franca.

V Shakespearovi je velmi mnoho z nás, z lidí. Jeho dílo je průřez lidské společnosti, festival typů osob. Významy dodává doba. Každý člověk má svou bodu interpretace, svůj vztah k němu si musí sám vytvořit. Je to duševní majetek každého z nás.

Setkání se skromným členem Řádu britského impéria, profesorem Martinem Hilem, zprostředkovalo Britské centrum KVKL.

Za všechny nadšené posluchače děkuje
Jiří Stránský, učitel

Regionální kolo ve slam poetry – Liberec, 5. 11. 2016

V minulém čísle Světíku (3/2016) vyšel článek Co je to slam poetry – dnes uvádím zprávu o proběhlém kva-

lifikačním kole. Takhle to proběhlo mojí optikou: organizace soutěžního kola obnášela téměř roční přípravu:

Slam poetry nebo poetry slam je působivý scénický přednes autorské tvorby (často poezie a improvizace) před publikem. Pozor! Nelze zaměňovat s autorským čtením či recitační soutěží! Bohdan Bláhovec – jeden ze současných úspěšných slamerů – vyjádřil definici slamu po svém: „Stát se textem!“ Každý vystupující „slamer“ může na jevišti hovořit pouze tři minuty. Jeho výkon pak hodnotí publikum.

resp. první kontakt s Tomášem Kusem, jenž je hlavním koordinátorem celostátní soutěže ve slam poetry v České republice. Již na podzim 2015 a posléze na jaře proběhlo naše první „namlouvací“ kolo, postupně jsme probrali různé možnosti, jak a kde soutěž uskutečnit. Mezi posledními favority zůstala budova Krajské vědecké knihovny (snad trochu upravený prostor čítárny v patře –1) nebo Kino Varšava, kde by úpravy byly podstatně méně náročné a současný syrový stav velkého sálu vlastně dobře zapadal do mých (našich) představ o tom, jak by to mělo vypadat.

Nakonec zvítězilo kino, dílem i proto, že kontaktní osobou byl Petr Hubáček (ze Spolku Zachraňme Kino Varšava), který, jak vyšlo postupně najevo, se zná s Tomášem Kusem ze studií v Plzni a tam byl u toho, když se rodily první myšlenky na založení slamové tradice v Česku. Prostě srdeční

záležitost. Takovou náhodu nešlo poominout a o místě konání bylo rozhodnuto. Výhodou této spolupráce se ukázalo i to, že Petr zná osobně „zasloužilé bardy“ slamu ze samých počátků, bude tedy pro něj jednoduché pozvat i někoho z nich jako předskokana do našeho soutěžního kola. Tak se také stalo, přijel Mruczivák a předvedl parádní slam „šitý přímo na tělo“ Petru Hubáčkoví a Liberci vůbec. Snad se zachoval na některé nahrávce...

Mnoho energie jsme věnovali propagaci akce: již v předstihu vyšel kromě Světliku také v Libereckém dni článek o tom, co to vlastně slam poetry je. Těsně před kvalifikačním kolem ještě vyšla další novinová upoutávka (opět z pera Ludka Lukavky), kde byla připomenuta slamerská tradice v Liberci. Papírové propagační materiály (výzvy a letáky) jsem vyvěsila na koleje vysoké školy, po městě byly vyvěšeny plakáty a elektronickou formou jsem bombardovala

Na oficiální soutěž slamerů v Liberci (první po cca 10ti letech) se přišlo podívat asi 80 příznivců. Odezvy byly vesměs kladné, už během večera se ke mně často někdo přitočil a vyjadřoval spokojenost a nadšení. To bylo fakt milé a povzbudivé!

své blízké i vzdálené kamarády, aby se informace o konání dostala „mezi lidi“ a sál nezel prázdnotou.

Přihlášky do samotné soutěže chodily nejprve pozvolna, ale v posledním týdnu nakonec sebrali odvahu i místní borci (vesměs studenti místních gymnázií) a konečné číslo přihlášených bylo 14. Na poslední chvíli se z důvodu nemoci omluvila jedna z dívek, takže soutěžících bylo 13, v genderovém vyjádření 12 : 1 (muži : ženy).

Asi hodinu před začátkem se začali trousit soutěžící – měli své zázemí

v sálku Barrandoff v 1. patře Kina Varšava, kam jim bylo dodáno bohaté občerstvení z místní kavárny a poukázky na nápoje. Soutěžící si tam mohli v klidu opakovat a připravovat své výstupy, což také s plným soustředěním činili. Pokud jsem mohla posoudit, atmosféra byla kamarádská, někteří se již znali z dřívějších slamerských akcí. I když se soutěžilo o finanční částku 1000 Kč, řekla bych, že hlavním motorem bylo dostat se do celostátního finále, u nováčků spíš chuť tuto disciplínu vyzkoušet.

Začátek byl oficiálně v 19.00, ale začalo se asi s půlhodinovým zpožděním, a i tak ještě poslední dva soutěžící dorazili až v průběhu úvodních vět moderátora. V mezidobí si publikum v kavárně obstaralo teplé nebo studené nápoje, hlavně ty teplé se hodily, protože kino stále prochází rekonstrukcí a topení ve velkém sále není. Alespoň malým zdrojem tepla byly plynové hořáky a ti nejrychlejší si mohli vystlat židli nabízenými dekami.

Večerem provázel Anatol Svahilec – vítěz celostátní soutěže ve slam poetry z roku 2014. Své úlohy se zhostil bravurně, hýřil slovními hříčkami a přidal i svůj slamový příspěvek k odlehčení napjaté atmosféry před soutěží. Večer uvedl malým exkurzem do pravidel soutěže, byly rozdány bodovací karty porotě (náhodně vybrané z publika). Pak už jsem vše sledovala tak trochu od boku – během večera bylo třeba zapisovat bodové zisky, poté body posčítat (případně snížit o penalizaci z důvodu nedodržení časového limitu) a vyhodnotit. Do druhého kola jsme se rozhodli nechat postoupit prvních sedm

nejlepších (s nejvyšším ziskem bodů), v rámci večera se nám tato „strategie“ zdála jako nejlepší. Soutěžící si v prvním kole vylosovali pořadí, ve druhém jsme losování o pořadí zopakovali.

Průběh večera popsal velmi podrobně (a podle mě nepřekonatelně) slammer, organizátor slamových soutěží a redaktor Slamoviny (www.slamoviny.cz) Pavel Oškrkaný, který ač nenápadně postává v zadních řadách, má velký

přehled o slamech a slamerech v Česku, perfektně ovládá pravidla a byl mi tady v Liberci opravdu poctivým a spravedlivým pomocníkem v organizaci večera (ochotně se zhostil časomíry). Slameři se musejí se svým výstupem vejít do 3 minut, při překročení dalších tolerančních 10 s. pak dostávají trestné body, resp. se jim odečítají od bodového zisku. I toto pravidlo zamíchalo celkovým pořadím v liberecké kvalifikaci.

Z článku P. Oškrkaného uvádím popis druhého soutěžního kola v Liberci: „Anatol Svahilec přidal k dobru Tažné ptáky a poté už přišel Doktor Filipitch, jenž mluvil o lásce ve všech podobách, Franzi Kafkovi a mnohém dalším, ale jeho čísla byla spíše lichá (hlavně sedmičky a devítky). Zdeněk Hruška se napřed omluvil své mamince, jež ho na slamy provází jako jeho řidič, s tím, že chce vybrát. A poté slamoval o tom, že by chtěl nějakou zadnici, do níž by se vešel

i s vozíkem. Pak následovala trojice místních gymnazistů. Matouš mluvil o ubytování v NDR a cestování po Německu. Bohužel ale v půlce zapomněl text, byť jeho opětovné vytahování a následné čtení bylo nejotipnější částí jeho slamu. Horší bylo, že znatelně překročil časový limit, a tak mu bylo strhnuto 20 bodů. Dave mluvil o tom, co všechno mu je líto. také zapomněl text a bohužel si s sebou nevezl papír, tak musel vzpomínat nebo vařit z vody. Nicméně si nakonec

zdrárně vzpomněl. Diváci k němu byli štědrí a vyjma jedné pětky dostal jen devítky a desítky. Tadeáš mluvil s podobným přednesem i ve druhém kole. Tentokrát o škole a učitelce, která umřela. U porotců se objevily hlavně osmičky. Lehce znávený Tomáš Straka se bál stát, kde právě stojí. Jeho úrava byla znát i na bodech. Někteří porotci byli „líní“ zvednout vyšší číslo než sedmičku. Honza Dibitanzl se rozhodl ve druhém kole improvizovat. Požádal diváky o slova, ale dostalo se mu

jenom ticha, až poté se mu dostalo zvolání: „Vom.dej mě!“ S tím si Honza Dibitanzl v jednoduchých úderných verších poradil, stejně jako s další větou: „Prase jede na ocase.“ Odměnou mu bylo solidní bodové hodnocení, druhé nejvyšší v tomto kole.“

celá reportáž s názvem *V Liberci postoupil nováček Dave* – <http://www.slamoviny.cz/2016/11/06/v-liberci-postoupil-novacek-dave/>

Výsledné hodnocení dopadlo následovně: **1. Dave** (později přijal přezdívkou Dave Naslamkejv, pod kterou vystupoval i v Praze), **2. místo Tadeáš** a **3. místo Dr. Filipitch**. Večer měl výbornou atmosféru, publikum se nebálo reagovat na podněty z pódia nebo chválit, tleskat nebo mručet (když nesouhlasilo s bodováním).

Rozhovor s vítězem vyšel v deníku *Liberecký den* ve čtvrtek 10. 11. 2016. A tečka na závěr: v utkání o mistrovský

titul v pražské Meetfactory 3. 12. 2016 obsadil liberecký nováček Dave skvělé 4. místo! Předvedl oba texty z liberecké kvalifikace a jeho bezchybný výkon publikum odměnilo nejen pěkným bodovým ziskem, ale i bouřlivým potleskem. Také gratulujeme! Věřím, že jsme v Liberci otevřeli novou tradici, a těším se na vystoupení slamerů v průběhu roku a také na příští soutěžní kolo na podzim 2017!

Martina Sanetrníková

Dave Naslamkejv

Je mi líto lidí, kteří nevědí co s penězi
 je mi líto skleniček, v kterých plavou zubní protézy
 je mi líto egyptských koček, co maj problémy s nahotou
 je mi líto babyboxů, které stále zejí prázdnotou
 je mi líto lógru na dně v šálku kávy
 je mi líto každého gramu zabavené trávy
 je mi líto řidičů, co umřeli v mikrospánku
 je mi líto všech, kdo kdy ochutnali droždovou pomazánku
 je mi líto palců ukoplých o futra dveří
 je mi líto plamenáku s alergií na peří
 je mi líto mužů, co musejí žít s bloggerkou
 je mi líto siamských dvojčat, která potřebují na velkou
 je mi líto nedopitého stříku vinného
 je mi líto otce, syna i ducha svatého
 je mi líto studentů, co maj dluhy všelijaké
 je mi líto perverzáků, co nezažili bukkake
 je mi líto sebevrahů, co vyžadují přízeň
 je mi líto delfinů, co mají věčnou žízeň
 je mi líto Marie Antoinetty s hlavou rovně setlou
 je mi líto nadšenců, co čtou Karolinu Světlou
 je mi líto každého na pláž vyvrhlého kytovce
 je mi líto prezidenta, co nestará se o ovce
 je mi líto na moři topících se bójek
 je mi líto beznadějně přeplněných toitoiek
 je mi líto feťáků, co musej olizovat čolky
 je mi líto, když se vyprodaj bavorský vdolky
 je mi líto naivů u kulatého stolu
 je mi líto chleba, co vždy spadne namazanou stranou dolů
 je mi líto Armstronga, co s prohrou se už nesmíří
 je mi líto seniorů v druhém důchodovém pilíři
 je mi líto, když na gyndě nenajdou poštěvážka
 je mi líto, když umře křeček a večer není grilovačka
 je mi líto koček, co na silnici nebyly dost hbité
 je mi líto účastníků „Jste to, co jíte“
 je mi líto židů, co ve vlaku se tísní
 je mi líto rajčete, co obrostlo mi plísni
 je mi líto politiků, co neovládaj gramatiku,
 je mi líto matfyzáků, co zanedbali erotiku
 čekali jste něco víc?
 je mi líto

S baterkou do knihovny

Všechny polohy lásky – to byl pod-název letošní „baterky“ pro dospělé, která proběhla v úterý 29. 11. Kdo ale podle názvu čekal večer plný erotiky, rychle zjistil, že se mýlil.

Hosty přivítala bordelmamá Kateřina, která se k nám přenesla z roku 1916. Velmi osobitým způsobem zahájila nábor dívek pro práci ve svém nově otevřeném podniku a ihned jim rozdala zdravotní knížky. Přes počáteční zděšení všech přítomných dam i pánů se však posléze ukázalo, že zdravotní knížky sloužily k jinému účelu.

Skupinky účastníků se pak rozešly do různých koutů setmělé knihovny, kde se potkávaly s krásnými literárními díly. Mnohá z nich vstoupila do dějin – Shakespearovy Sonety a hra Zkrocení zlé ženy, Boccacciův Dekameron nebo De Molinův Don Juan. Ústy nás, knihovníků, promluvila také královna ze Sáby, Odysseus a Kirké nebo vy-

pravěčka Pohádek 1 000 a jedné noci. Jinou polohu lásky představily úryvky z Listů Korintským a Efezským nebo píseň Svatba od skupiny Čechomor.

Na celkem devíti stanovištích účastníci odpovídali na zálučné dotazy a za správnou odpověď získali razítko do zdravotní knížky. Zároveň si z každého stanoviště odnesli po jedné knize. V průběhu závěrečného setkání ve Velkém sále přišel ten nejnáročnější úkol – sestavit z titulů knih **milostný dopis**. Chcete vědět, jak se jim to podařilo?

Věříme, že ti, kteří se rozhodli strávit s námi večer v knihovně, se nenučili, příjemně se bavili a třeba se i dozvěděli něco nového. Děkujeme také všem kolegům a kolegyním, které se na tento večer převtělili do literárních postav a představili nám tak všechny polohy lásky.

D. Petřýdesová

Soutěžní milostné dopisy, sepsané účastníky „baterky“

Můj drahý Kocoure v botách,

jsi Všech vandráků múza. Když kvetou fazole, myslím na to, jak jedeme Autostopem do Nepálu a bereme s sebou Učebnici současné španělštiny, aby to nebyl náš Poslední exil. Ale Ty se stále zdráháš. Můj Lidský mozek mi říká: „Copak mu asi je?“ Vím jen, že to není Ani ryba ani rak. Hlavně, že to není žádný literární brak.

Líbá Tě Tvá kočička

Můj vášnivý Medvídku Pú,

někdy jsi komplikovaný jako Strojnické tabulky, ale když s Tebou poslouchám Classic Rock, vím přesně, co o nás Prozrazují zuby... Chci, abys mě objevoval jako Nar-

nii Či purpur nasněžený... Jsem Tvá Dáma v jezeře, ale nikomu to neřkej – vědí to zatím jen Severoameričtí Indiáni!

Líbá Tvá Chalupárka z donucení

Drahá Věvodkyně Brido,

říkají o Tobě, že jsi Ošklivá, avšak Poselství tvého ducha mne přivádí od Chovu koz ke studiu Lékařské psychologie. Při vzpomínkách na Tebe mi blavou zní romantické Písničky nejen do hospody. Víím, je v tom určitá Patologie. Já a můj kůň proto spěcháme za Tebou z Paniky v ráji.

Těším se na shledání

Má nejdražší Bridget Jones,

sedím U stolu, Tvé sladké polibky jsem vyměnil za Dělenou stravu. Chybíš mi. Vzpomínám na naše společné Zlaté časy, kdy jsme v Malém jizerském tichu zamilovaně mlčeli a naslouchali brnkání Beatles. Venku se už stmívá. Tma už je černější než tehdy v kině, kdy jsem Ti mačkal dlaň při filmu Soumrak Aztéků. Nemůžu se dočkat, až se vnořím do Tvé blubiny jako nejžhavější Ponorka současnosti. Zítra v obvyklou dobu na našem místěčku.

Tvůj milující Král Šumavy

Nejdražší Anno Karenino,

Po kom se jmenujeme? Ivan je jen jeden a Ty má Anno jsi jen jediná. Jako Odysseus byl jen jeden. Jej lákaly Majáky a mě lákáš jen Ty. Jak přežít v kanceláři mám bez Tebe celý den? Při Zdobení dortů zpívat si budu Nejkrásnější písničky a říkadla. Snad najdu v nich návod, Nespálit se podruhé... a vlastně už Tě nechci vidět, ty potvoro!

Už nikdy Tvůj František Hroník

Můj nejdražší Petře Pane,

jelikož je advent a poslouchám Vánoční koledy, vzpomněla jsem si na Tebe a další Tri lásky. Ty jsi však ten Nejvtipnější kocour. Bud' můj Lord of the Rings, proved' mě Školou přízraků a budeš za to Spasen světlem. Jen s Tebou chci po zbytek našeho života brát Netradiční bry pro volný čas.

Tvůj Nabáč

Můj nejdražší,

toužebně si přeji, aby náš příběh byl Nekonečný příběh, jen a jen Můj chlapec a já. Chtěla bych po sté podlehnout Poselství tvého těla, i když tuším, víím, že Nakonec přichází smrt. Splynout s Tebou je jak Smrtící polibek, Brána nebes se otevírá a k extázi zní Naše koledy. Psi srdce kvílí, ale Mrtvé už to nebolí.

S láskou Tvá touhou zcela sílená

*... za klobouček sáhnul, ostrý meč vytáhnul,
svoji nejmilejší do srděčka bodnul*

Poslyšte příběh...

... o jednom hloupém muži a jeho mladé, krásné ženě

Čerstvá pošta – listy sv. Pavla o lásce a manželství

„Ještě si víno dám, ale vepřík ze mě nebude, milá Kírké...“

Francesca odolává Federicoovu naléhání. Malá lest však všechno změní...

Pár Shakespearových Sonetů...

... na dobrou noc

Kateřina

*Petruchio: „Šoupeš tu se mnou jako s nábytkem!“ – Kateřina: „Já šoupat s vámi?
Odsuňte se sám, vy trojnožko!“*

„Jak jsi krásná, přítelkyně má...“

*Ubohá Tisbea
bohužel uvěří slovům Dona Juana*

Péče o zdraví mladých mužů – poučení, jak se vyhnout nákaze od prostitutky

O vítězství nakonec rozhodl počet razítek ve zdravotní knížce. Gratulujeme!

Jak z tohoble materiálu sestavit milostný dopis?

Společná fotografie s účinkujícími

Tvoří knihovníci a přátelé knihovny

Anna Matvejevová (host Světliku) – **Ďatlovův průsmyk**

Kdo ví, mlčí, kdo neví, mluví.

Je to asi nejpodivnější příběh, který se ve 20. století na Urale udál.

V únoru 1959 skupina studentů Uralského polytechnického institutu uspořádala přes průsmyky nevysokého, ale drsného Severního Uralu túru nejvyšší kategorie obtížnosti. Vedl je soudruh Igor Ďatlov. Ve skupině byly dvě dívky. Cesta probíhala v klidu a podle plánu – byli to profesionálové. Ale najednou přišla katastrofa. Jedné noci, když už rozbili tábor, se stalo něco natolik děsivého, že to vylékalo i ostřílené a zocelené dobrodruhy, kteří uměli přežít v jakýchkoli podmínkách pouze s nožem.

Rozpárali stan, nechali všechno ležet, vyběhli ven na mráz (někdo oblečený, někdo jenom v ponožkách) a vrhli se dolů ze svahu, s sebou tři své raněné kamarády... Po několika kilometrech se zastavili, vzpomatovali se a začali hledat způsob,

jak se zachránit – v noci, když mrzlo, bez teplého oblečení, bez baterek a seker, s raněnými...

Nezachránil se nikdo. Ani jeden do rána nepřežil. Ale všichni, kdo zůstali při vědomí, se bili jako lvi – za sebe i za druhé. A opuštěné sněhové závěje v horách zachovaly dramatické pózy lidí plazících se k opuštěnému stanu...

Hledali je dlouho. Hledali je ze všech sil – helikoptéry i lyžařskými oddíly. Našli je. A průsmyk Hory Mrtvých pojmenovali Ďatlovův průsmyk.

Doposud není jasné, co se té únorové noci v dalekém zasněženém průsmyku doopravdy stalo. Teorií existuje řada.

Ale záhada, proč k tomu došlo, je o to podivnější kvůli samotným obětem: byli mladí, silní, chytrí, rozhodní, zkušení, přátelští a čestní.

Tragédie příběhu skupiny Igora Ďatlova samozřejmě spočívá ve smrti mladých lidí, ale její dramaticčnost tkví v tom, že zemřeli *právě* oni. V té době by byli schopni projít výcvikem kosmonautů a dnes zase tvrdým castingem na nějakou super reality show, ale osud si zřejmě nejlepší mladíky a dívky vybral jako obětinu pro Minotaura, jako kdysi pohanský tyran.

Pocit nespravedlnosti přetrvává už čtyřicet let právě proto, že příčina jejich smrti zůstává neobjasněná. S Minotaurem se to dalo alespoň pochopit – zvíře potřebovalo žrát. Ale jaké zvíře přijalo oběť na svazích Cholat-Sjachyl, Hory Mrtvých?

Anna Matvějevová byla po rozpadu SSSR *první*, kdo o Ďatlovově výpravě napsal knihu, a stanovila tak kritéria vyšetřování: „Hledáme to, co jítří naše svědomí.“

Událost, o které se mluví v této knize, je autentická. Vše se ve skutečnosti doopravdy stalo. Záhadný skon devíti turistů otrásl Sverdlovskem, ačkoli v roce 1959 o něm za hranicemi města věděl málokdo. Vojenská správa a vedení strany vše vzaly do svých rukou, ovšem tato tragédie lidí nepřestala znepokojovat.

Opředěná tajemstvími ani nyní nedává spát dokonce i těm, kteří se o turistiku příliš nezajímají a nikdy v životě na Urale nebyli.

Dokumenty uvedené v knize jsou publikovány dle originálů, někdy však značně zkrácené. Hrdinové ze současnosti jsou vymyšlení, ačkoli někteří mají svou předlohu v reálných osobách.

Lidem, kteří mají osobní zkušenost s pátráním, vzpomínky na setkání se zesnulými nebo vlastní teorie, z celého srdce děkuji za oddanost jejich přátelství a touze dovolat se spravedlnosti a také se jim omlouvám, pokud se naše názory rozcházejí.

A ještě něco. Musím vás varovat, že je to doopravdy strašlivé čtení. Nic jsem nepřeháněla – nebyl důvod. Samotný příběh o Ďatlovově výpravě je hrozný i bez toho. Někteří lidé se mi svěřili, že když se snažili tajemství Hory Mrtvých rozlousknout, pátrání je natolik pohltilo, že si hned neuvědomili, že se jim začínají dít podivné věci. Možná v tom není nic záhadného, jenom souhra náhod.

V mém bytě je zima.

Na teploměru vevnitř je jedenáct stupňů. Fantazie se domáhá medvědích kožešin, hrubých rukou, hřejících si u ohně mrazem rozbolavělé kosti – a aby mihotání plamenů putovalo po zarostlých tvářích. Bezpodmínečně.

Je polovina listopadu, začala tradiční uralská zábava – bitva o teplo. Až do března se budu z postele vykopávat do studeného ranního života. Kocour měkce skáče na parapet a skrz okno, kde je černo a odkud se ozývá vrzavé křupání sněhu, si prohlíží to, co vidí a chápe jenom on.

Já se zimou ve svém bytě nebojuju, nestěžuju si. Nemá to smysl. Budou mi říkat, že náš starosta je zloděj a teď je mi zima kvůli tomu, že jemu, parchantovi, je teplo. A ještě mi řeknou, že nové domy zřídka bývají teplé – a můj dům nový je, je mu teprve pět let. Ale topení je tu špatné a okna taková, že nejdou zateplit.

Zachraňuju se umělým teplem přímotopu, nespočetnými hrnký čaje a čekám na jaro.

Kniha Ďatlovův průsmyk vyjde v češtině na jaře 2018 v nakladatelství Akropolis. Překladatelka Markéta Klobásová je laureátem Překladatelské soutěže o nejlepší umělecký překlad z ruštiny do češtiny, kterou organizuje Ruské středisko vědy a kultury v Praze spolu s Institutem překladů v Moskvě. Zároveň ve stejném nakladatelství vyjde další román Anny Matvejevojové Najít Taťánu.

pokračování příště

ANNA MATVEJEVOVÁ – Ruská spisovatelka, novinářka, redaktorka. Členka Svazu spisovatelů Ruska. „Nijak zvlášť

jsem si to nevybírala – odmala jsem věděla, že budu spisovatelka. Stejnou měrou mě zajímala snad jenom opera, ale naši

se upřímní lidé, kteří mi poměrně rychle vysvětlili, že na tomto poli nemám žádnou šanci. Vystudovala jsem žurnalistiku a nikdy jsem toho nelitovala – ačkoli některých znalostí se mi zjevně nedostávalo a já si je pak musela doplnit samostudiem. Zato žurnalistika mě naučila jednat s lidmi a pokládat otázky, což jsou dovednosti, které jsou pro spisovatele k nezaplacení.“

Anna se narodila a žije v Jekatěrinburgu na Uralu. První Anniny publikace vyšly v polovině 90. let. Do současnosti jako samostatné knihy vyšly následující sborníky povídek, novely a romány: *Zbloudilý žokej* (*Zabludivšijsja žokej*), *Pas de trois* (*Pa-de-trua*), *Ďatlovův průsmyk aneb Tajemství devíti* (*Pěreval Ďatlova ili Tajna děvjati*), který je podle Dmitrije Bykova nejlepším ruským titulem v roce 2001. Dále *Nebesa* (*Nebesa*), *Golev a Castro* (*Golev i Kastro*), *Najít Taťanu* (*Najti Taťjanu*), *Jíst! (Est!)*, *Počkej, umřu a přijdu* (*Podoždi, ja umru – i pridu*), *Devadesátky* (*Děvjať děvjanostych*), *Záviděníhodný cit Věry Stěninové* (*Zavidnoe čuvstvo Věry*

Steninoj), *Prízraky opery* (*Prizraki opery*), *Lolotte* (*Lolotta*).

Literární ceny: *Lo Stellato* (Itálie), cena časopisu *Ural*, finalistka ruských literárních cen *Bělkina*, *Jurije Kazakova*, *Bolšaja kniha*, *Nacionalnyj bestseller*, *Buninovy ceny* aj. V roce 2015 se její kniha *Devadesátky* dostala do finále literární soutěže *Nacionalnyj bestseller*, mezi finalisty ceny *Bolšaja kniha* a *Buninovy ceny*. Kniha se ve čtenářském hlasování soutěže *Bolšaja kniha* umístila na druhém místě. Román *Záviděníhodný cit Věry Stěninové* se objevil v nominaci soutěže o cenu *Nacionalnyj bestseller* (2015) a ve finále *Bolšoj knigi* (2016).

Její díla byla přeložena do italštiny, angličtiny, francouzštiny, finštiny a čínštiny. V roce 2015 vyšel v nakladatelství Presses de la Cité francouzský překlad románu *Pěreval Djatlova* od Véronique Patte.

Román *Pěreval Djatlova* napsaný na základě skutečných událostí na Uralu v 50. letech byl v Rusku prodán nakladem přes 40 000 kusů. Po odtajnění zatajovaných archivů Anna jako novinářka pracovala s originálními doklady a literárně zpracovala tyto materiály. V roce 2015 byly podle knihy natočeny nezávisle na sobě americký a ruský filmy.

Příští rok v ČR vyjdou v nakladatelství *Akropolis* dva české překlady Anniných děl: *Pěreval Djatlova* a *Najti Taťjanu*.

Novinky roku 2016 – sborníky povídek *Lolotte* a *Měšťáctvo*. *Lolotte* – devět pařížských příběhů – je dle ruského časopisu *Forbes* na seznamu nejvíce očekávaných knih. *Měšťáctvo* jsou portréty významných rodáků z Jekatěrinburgu. Kniha by měla vyjít v listopadu 2016.

Z regionu

Ceny pro nejlepší knihovny, knihovnice a knihovníky Libereckého kraje (1. část)

Stalo se již tradicí, že se v Krajské vědecké knihovně v Liberci v předvánočním čase scházejí knihovnice a knihovníci Libereckého kraje. Ani letos tomu nebylo jinak.

Více než 70 knihovníků a zástupců obcí se sešlo v liberecké knihovně v úterý 6. prosince. K tradičním pořadatelům – Regionální organizaci Svazu knihovníků a informačních pracovníků ČR (SKIP) a KVK v Liberci se tentokrát v letošním roce opět připojil Liberecký kraj. Podruhé se totiž udělovaly ceny nejlepším knihovnám Libereckého kraje. Vyhlášovatelem soutěže o cenu „Nejlepší knihovna Liberecké-

ho kraje“ je Liberecký kraj ve spolupráci s Krajskou vědeckou knihovnou v Liberci.

Oceněné knihovny (vždy jedna z každého okresu Libereckého kraje) jednou za dva roky obdrží diplom a finanční odměnu ve výši 10 000 Kč. Nebyla to však jediná ocenění, která se ten den předávala. Regionální organizace SKIP Libereckého kraje již popáté předala ocenění „Knihovnik/Knihovnice Libereckého kraje“.

V odpoledním programu setkání knihovníků ředitelka Knihovny města Olomouce nastínila, jak by měla vypadat knihovna v 21. století.

Nejlepší knihovna Libereckého kraje

Z každého okresu Libereckého kraje byly v souladu s pravidly soutěže nominovány knihovny pověřenými výkonem regionálních funkcí v daném okrese

na cenu tři knihovny. Z nich soutěžní komise složená ze zástupců z pověřených knihoven KVK v Liberci a Libereckého kraje vybrala čtyři vítězné knihovny.

Nominované knihovny:

Českolipsko:

Místní knihovna v Zahrádkách, knihovnice Ivana Cedrychová

Místní knihovna ve Stvolínkách, knihovnice Jindra Hejdová

Místní knihovna Dubá, knihovnice Bc. Lucie Heringová

Jablonecko:

Městská knihovna Lučany nad Nisou, knihovnice Zdena Lédlová

Obecní knihovna Rádlo, knihovnice Miroslava Černá

Městská knihovna Tanvald, knihovnice Mgr. Valentyna Kubáčková, Martina Hejduková

Liberecko:

Místní lidová knihovna v Heřmanicích, knihovnice Ivana Čejková

Místní knihovna ve Svijanech, knihovnice Šárka Kalferstová

Místní knihovna ve Višňově, knihovnice Hana Ševčíková

Semilsko:

Městská knihovna Jaroslava Havlíčka Jilemnice, vedoucí knihovny Václava Zvelebilová

Místní knihovna v Poniklé, knihovnice Ludmila Višňáková

Místní knihovna v Mříčné, knihovnice Anna Větrovcová

Všechny nominované knihovny převzaly z rukou paní radní pro řízení rezortu kultury, památkové péče a cestovního ruchu ing. Květy Vinklátové, Vítězné knihovny převzaly diplom ředitelky KVK v Liberci Mgr. Blanky

Konvalinkové a předsedkyně Regionální organizace SKIP PhDr. Dany Kroulíkové pamětní listy a drobné dary. Vítězné knihovny převzaly diplom a odměnu ve výši 10 000 Kč.

Diplom „Nejlepší knihovna Libereckého kraje“ a odměnu 10 000 Kč získaly:

Místní knihovna v Zahrádkách
knihovnice IVANA CEDRYCHOVÁ

Obec Zahrádky patří ke středně velkým obcím Českolipska, žije zde

730 obyvatel. Místní knihovna nabízí své služby v budově obecního úřadu uprostřed obce. Je plně automatizovaná, evidence fondu i výpůjční činnost probíhá přes počítač, knihovnice

vložila do systému celý knihovní fond sama. Nové knihy dostává zpracované z Městské knihovny v České Lípě.

knihovnice Ivana Cedrychová

Webová prezentace knihovny s on-line katalogem je dostupná na adrese www.zahradky.knihovna.info. Zájemci mohou bezplatně využívat internet a techniku, na které knihovna a obec získala finanční prostředky díky různým dotačním projektům. Fond knihovny tvoří přes 3 000 svazků. Na nákup nových knih poskytuje obec pravidelně každým rokem 5 000 Kč a k tomu sama knihovnice ještě získá kolem 5 000 Kč od sponzorů. Čtenáři si navíc mohou vybírat z knih z výměnného fondu českolipské pověřené knihovny, jejichž soubory jsou do knihovny dováženy 3–4 x ročně.

O knihovnu se stará paní Ivana Cedrychová, pracovnice obecního úřadu v Zahradkách, která je schopná přichystat nejen pro své čtenáře širokou nabídku různých akcí. V letošním roce knihovna v rámci soutěže Vesnice roku 2016 Libereckého kraje obdržela Diplom za moderní knihovnické a informační služby.

Obecní knihovna Rádlo knihovnice MILOSLAVA ČERNÁ

Obec Rádlo patří počtem obyvatel okolo 850 k větším obcím Jablonecka.

*starosta ing. Šikola
knihovnice Miloslava Černá*

Knihovna je umístěna v pěkných nově zrekonstruovaných prostorách obecního úřadu v centru obce. Vypůjčkní

služby jsou zajišťovány prostřednictvím automatizovaného knihovního systému. V současné době má knihovna více než 3 000 svazků, knihovní fond je budován nákupem z prostředků obce, která za tímto účelem letos uvolnila 10 000 Kč, navíc jsou hojně využívány výměnné soubory z jablonecké knihovny. S velmi pozitivním ohlasem se setkalo i zavedení půjčování deskových her rovněž z výměnného fondu. Uživatelé mají k dispozici přístup k internetu, své služby knihovna prezentuje na webové stránce na adrese <http://www.knihovnaradlo.wz.cz/>.

Knihovna již léta slouží jako „základna“ pro ženský turistický oddíl „Rádelské šlapky“, kterého je knihovnice paní Miloslava Černá výraznou představitelkou. Na v minulosti úspěšný projekt čtení dětem, kdy seniorky docházely do mateřské školy číst pohádky, navazuje nová aktivita, v jejímž rámci budou naopak maminky s dětmi chodit za četbou do knihovny. Díky mimořádné aktivitě a propagaci knihovny se knihovnici daří kromě nových usadlíků pro rádelskou knihovnu získávat jako čtenáře i chatáře a chalupáře.

Místní lidová knihovna v Heřmanicích knihovnice IVANA ČEJKOVÁ

Obec Heřmanice s necelými 270 trvale žijícími obyvateli patří k nejmenším na Frýdlantsku. Knihovna své služby nabízí ve dvou místnostech v nově rekonstruovaných prostorách budovy obecního úřadu. Díky podpoře obce každý rok přibude do triapůltisícového knihovního fondu průměrně 40 nových knih, zakoupených

a zpracovaných prostřednictvím Krajské vědecké knihovny v Liberci, kromě toho mají uživatelé k dispozici 7 titulů časopisů. Nabídka knih je dále pravidelně rozšiřována o soubory knih z výměnného fondu KVK v Liberci. Heřmanická knihovna patřila k prvním, které na Liberecku začínaly s automatizací, od roku 2014 je zapojena do regionálního knihovního systému Clavius REKS. Čtenáři mají k dispozici on-line katalog, zpřístupněný na webových stránkách knihovny <http://knihovnahermanice.webk.cz/>. Samozřejmostí je nabídka přístupu na internet.

*starosta Vladimír Stříbrný
knihovnice Ivana Čejková*

Knihovnice paní Ivana Čejková se snaží o vytvoření takového prostředí, které bude příjemné nejen dospělým, ale i dětským čtenářům. V obci Heřmanice není škola, děti dojíždí do Frýdlantu a Dětrichova, kde se zapojují do různých kroužků a akcí své školy. O to složitější situací má heřmanická knihovnice, která nejen připravuje vlastní akce – tvůrčí dílny pro děti, ale zapojuje se i do těch celostátních, např. Noci

s Andersenem. Snahou knihovnice je obohatit volný čas místních dětí o aktivity v knihovně a koordinovat akce se svými kolegyňmi z okolních knihoven tak, aby se vzájemně doplňovaly.

Místní knihovna v Poniklé

knihovnice LUDMILA VIŠŇÁKOVÁ

Knihovna v obci s počtem obyvatel okolo 1 150 nabízí své služby ve dvou příjemných slunných místnostech v přízemí budovy základní školy v centru obce. Čtenáři mají k dispozici více než 5 000 svazků knih, přičemž mohou využívat i knihovní fond školní knihovny, která byla v roce 2012 – spolu s učitelskou knihovnou – sloučena s knihovním fondem místní knihovny. Obec poskytuje knihovně dostatečné finanční prostředky na doplňování knihovního fondu. V roce 2015 bylo zakoupeno 130 nových knih za více než 25 000 Kč zejména prostřednictvím regionálního oddělení Městské knihovny Semily, která nové knihy dle výběru knihovnice se slevou nakupuje a po technickém zpracování distribuuje do knihovny. Trvalý fond knihovny je pravidelně několikrát ročně doplňován knihami z výměnných fondů semilské knihovny. Knihovna využívá AKS Clavius (evidence knih, výpůjční protokol). Čtenáři mají k dispozici on-line katalog zpřístupněný na webových stránkách knihovny <http://knihovnaponikla.webk.cz/>. Uživatelům knihovny je k dispozici počítač s přístupem na internet.

Obec žije bohatým kulturním a společenským životem, na kterém se knihovna samozřejmě podílí. V loňském roce

do knihovny zavítalo téměř 1 000 návštěvníků, z nichž mnozí přišli v rámci kulturních a vzdělávacích akcí, v knihovně se pravidelně scházejí dů-

knihovnice Ludmila Višňáková

chodci, místo pro setkávání zde najdou i členové některých ponikelských spolků. Knihovnice paní Ludmila Višňáková spolupracuje velmi dobře se základní školou, děti knihovnu pravidelně navštěvují v rámci výuky českého jazyka a literatury.

V příštím čísle Světliku (č. 63) uveřejníme zprávu o předávání cen „Knihovník/Knihovnice Libereckého kraje“.

PhDr. Dana Kroulíková
Jaroslava Starcová

Svět hravých věd

Finta – Jak změřit délku provázku pomocí stopek

kresba: Julie Fritzová

Pokud chceš měřit délku něčeho, sáhneš nejspíš po pravítku, skládacím či svinovacím metru, krejčovské míře apod. Ne vždy máš ale po ruce přesně to, co zrovna potřebuješ. Například tě zajímá délka provázku, a máš k dispozici jen stopky. Co s tím?

Nápad by tu byl. Na konec provázku zavěs jakékoli závaží a nech toto kyvadlo kývat. Stopkami změř dobu 10 kyvů (v sekundách). Toto číslo vynásob jím samým. No a co ti vyšlo – délka

provázku v centimetrech! Jak je to možné? Copak vůbec nezáleží na tom, jaké závaží na provázku viselo, jak moc jsi kyvadlo rozkýval apod.? Zkus to a uvidíš.

Skutečně ne. Doba kyvu takto jednoduchého kyvadla závisí jenom na délce provázku a – zjednodušeně řečeno – na zemské gravitaci. Dospělí si možná vybaví následující vztah, platný pro tzv. matematické kyvadlo, kde T je perioda (doba 2 kyvů), l délka kyvadla, g tíhové zrychlení (přibližně 10 m.s^{-2}) a π Ludolfovo číslo:

$$T = 2\pi \sqrt{\frac{l}{g}}$$

No, a když si s tímhle vzorcem trochu pohrajeme, zjistíme, že doba 10 kyvů v sekundách umocněna na druhou je číselně shodná s délkou provázku v centimetrech.

Zdeněk Rakušan

Střípky z Ráje – nová literární soutěž

NEPIŠ DO ŠUPLÍKU, ALE DO SOUTĚŽE!

Soutěžíme ve dvou žánrech: v próze a poezii, na libovolné téma.

Zúčastnit se mohou autoři a autorky od 15 let (včetně).

V nezávislé porotě zasednou mimo jiné paní **Iva Pekárková** a pan **Jiří Žáček**. Svá díla přihlaste nejpozději do 28. 2. 2017. www.stripsyzraje.cz

Motto:

*„Knihy nás mění, polepšují a vylepšují,
pokud jsme polepšení schopni a pokud o ně stojíme!“ (Miroslav Horníček)*

NADACE ŠKOLA HROU a iQLANDIA, o. p. s., vyhlašují již

XV. ročník literární soutěže o ceny

ŘEKNI MI, CO ČTEŠ...

Téma: „KNIHA a JÁ...“

(soutěž pro studenty 1. až 4. ročníku víceletých gymnázií a žáky 2. stupně ZŠ)

KNIHA je slovo s různým výkladem – lze jen tajně doufat, že Vás jako první nenapadne pouze příměr se žaludkem přežvýkavců. Naším přáním samozřejmě je, aby toto slovo většina lidí vnímala pozitivně, vždyť tištěné stránky skýtají různá potěšení i osudy, je v nich možné nalézt mnohé, např. povzbuzení, radost, poučení, přátelství, otázky a odpovědi, fantazii, ba někomu mohou třeba sloužit i jako záchranný pás samoty...

Již po patnácté před Vás předstupujeme se stále stejnou otázkou – jaký je Váš osobní náhled na knihy, zda jsou pro Vás samozřejmostí či zbytečností, zda Vám dělají radost a pohodu, anebo Vám někdy doslova ztrpčují život. Opravdu nás to zajímá, jinak bychom se o to vůbec nepokoušeli a nepřipravovali o čas nejen Vás, ale i sebe. Reakce Vašich předchůdců, byť opravdu různorodé, byly vesměs velmi kladné, a proto se o poznání Vašeho vztahu ke knihám stále pokoušíme. Skladba účastníků soutěže se léty neustále mění, což je ve své podstatě naše štěstí – o čemž svědčí i ta dvojčíferná číslovka tohoto ročníku. Velmi nás potěší, zda se i letos s námi podělíte o vše, co s námi nabízeným tématem máte spojené. My Vám za tuto Vaši iniciativu předem velmi děkujeme. Jen pro pořádek připomínáme, nejde nám o seznamy přečtených knih, žádné obsahy přečteného – prostě vlastní pocity, názory...

Pravidla soutěže

1. Soutěžní práci je volný literární útvar v maximálním rozsahu 2 stran formátu A4 (volte prosím řádkování 1 a neroztahujte osobní údaje na další stránku).
2. Soutěžní práce musí postihovat vztah jejího autora ke knihám a vlastnímu psaní.
3. Do soutěže budou zařazeny práce napsané čitelně rukou, strojem nebo na počítači, které budou včas doručeny určeným způsobem a ve stanoveném termínu (přimlouváme se za ten PC – pokud možno).
4. Každá soutěžní práce musí být řádně označena následujícími údaji: **Jméno a příjmení, adresa bydliště, název a adresa školy, věk, třída, ročník. ***
5. Způsob předání soutěžních prací: Poštou na adresu: NADACE ŠKOLA HROU, Jeronýmova 24/62, 460 07 Liberec 7, e-mailem: nadace@fpt.cz, nebo předat osobně na pokladně iQLANDIE, o. p. s., Liberec, Košícká 6, v zalepené obálce nadepsané „soutěž – kniha“.

Vyhlášení soutěže: 15. 11. 2016 (od registrace škol do předkola bylo v tomto ročníku upuštěno).
Úzávěrka příjmu soutěžních prací: 10. 2. 2017 (práce je možné zasílat průběžně i před tímto termínem).

Vyhodnocení: 31. 3. 2017 v iQLANDII (se zvláštní pozvánkou pro výherce, nově se změnou u výherních poukázek).

Podrobné informace včetně ocenění na www.nsh.cz, www.iqlandia.cz.

Partneři: Krajská vědecká knihovna Liberec, Centrum Babylon Liberec, Neoluxor Books, OC Forum Liberec.

Sejdeme se v pekle

Marie Rejfová

Koho zaujal fantasy příběh varnsdorfské autorky Marie Rejfové *Čarovník* odehrávající se v kouzelné krajině na Jetřichovicku, jistě rád sáhne i po jeho pokračování nazvaném poněkud zlověstně *Sestra smrt*. Knihu vydalo opět nakladatelství Coobook (Albatros). Kniha byla pokřtěna na prvním ročníku literárního festivalu Humbook 15. října v pražském kulturním centru Vltavská. Marie Rejfová tam byla prezentována spolu s autory takového kalibru, jako Christopher Paolini (cyklus *Odkaz Dračích jezdců*), nebo Ruty Sepetys (mj. *V šedých tónech*).

Štěpán a Jindřiška se z „jiného“ světa vrátili do toho našeho, lidského. Zdálo se, že všechno bude zase v pořádku. Jenže Jindřiška je přesvědčena o tom, že její život nepatří do světa lidí. Proto se Štěpánem a dalšími přáteli vrací do paralelního jiného světa, kde musí čelit podstatně většímu nebezpečí, než si dovedla představit. Také vztah ústřední dvojice prochází náročnou zkouškou. Důležitou roli v příběhu sehraje opět tinifové a livité? Jak to všechno dopadne? Odpovědi na tyto otázky a k tomu prima čtenářský zážitek přinese nový fantasy román Marie Rejfové. Čtenářkám a čtenářům Světliku nabízíme malou ukázkou:

„Kde jsou?!“ sykl Štěpán. S taseným mečem v ruce se opíral o kmen borovice. Pot, který mu stékal po spáncích, ho štípal v několikadenním strništi.

„Malýho jsem zaslechl v tom suchým remízku, Velkej nahání Katku,“ zašeptal Honza skrývající se za hromadou kletí. „Prubnem to?“

Štěpán horečně přemýšlel. To, že si během následujících dnů sáhne až na dno svých sil, pochopil ve stejném okamžiku, kdy se Vohnout chopil jejich bojového výcviku. Přitom metodu zvolil celkem jednoduchou. Hned po probuzení je zavedl hluboko do lesa. Kdo se dokázal vymotat ze skal, aniž by ho některý z ptakojestěřů vážněji zranil, dostal v poledne a večer najíst. V opačném případě si vysloužil jen hojivý obklad z čarovníku a lekci šermu navíc.

Aby toho nebylo málo, démon na ně neustále livitsky či tinifsky pokřikoval nadávky různé silného kalibru. Štěpán marně přemýšlel, jestli vůbec bude moci některé věty použít, aby ho rozlícení obyvatelé nehnali vidlemi.

Po většinu těch nekonečných dní měl hlad. A také spoustu jizev na různých částech těla. Připadal si jako kus špaluku, který osekává šílený řezbář. Jediné, co ho drželo nad vodou, byla přítomnost jeho přátel.

Ani Katku, která uměla s mečem docela obstojně zacházet, démon nešetřil. Jako kdyby čekal na okamžik, kdy se dívka konečně rozbrečí. Ale Štěpán věděl, že toho se Vohnout nedočká. Kateřina málokdy a málokomu odkrývala své nejníternější pocity. Když se jí poprvé podařilo proběhnout skalami bez úhony, odmítla maso k večeři s odůvodněním, že nechce narušit svůj dietní režim.

Usmál se a kývnul Honzovi v odpověď. Ukážou tomu opelichanému kozlovi, že nejsou úplně k ničemu.

Vyšli ze svých pozic téměř současně. Naučeným způsobem si vzájemně kryli záda a obezřetně našlapovali v podrostu. Jediný chybný krok, jediná prasklá větvička nebo kutálející se kamínek ve skalní rozsedlině znamenaly téměř zaručené komplikace, neboť Vohnoutovi ještěři měli vynikající sluch.

Velkej a Malej, jak je s humorem sobě vlastním nazval Honza, byli opravdu zvláštní tvorové. Inteligentní a přitom plnili i ty nejroztodivnější démonovy příkazy bez sebemenšího zaváhání. Většinu dne byli schováni v rudé temnotě podzemních sálů a jejich mrazivou samotu opouštěli jen na pokyn svého pána. Štěpán za tu dobu, co strávil v tunelech, vyzoroval, že se nejčastěji vrací chodbami, které vedou pod mohutný pískovcový masiv připomínající píšťaly obřích varhan. Neměl však ani sílu ani chuť cokoliv blíž zkoumat.

Honza výstražně zvedl ruku a oba jako na povel ztuhli. Štěpán naslouchal. Vítr se otočil jejich směrem a přinesl slabé zvuky křídel otírajících se o konečky větví. Což znamenalo jediné – Malej nebyl ve vzduchu.

Postupovali dál o něco rychleji. Píščitá pěšina mizela mezi ostrůvky borůvčí a znovu se nořila do skal. K vchodu do jeskyně jim zbýval jen poslední úsek cesty. Štěpán věděl, že Malej proti nim už nemá moc šancí. Až vzlétne, budou dávno v bezpečí.

Dneska to dáme, pomyslel si s rostoucí jistotou a ukázal Honzovi zvednutý palec. Jeho společník roztáhl špinavý a zpocený obličej do širokého úsměvu.

Náhle se nad nimi objevil stín a vrhl se střemhlav dolů.

„Je nahore!“ zařval Honza, ale už bylo pozdě. Velkej ho plnou silou nabral do prsou a Honza se s vyraženým dechem skroutil do klubíčka.

„Sakra!“ vynadal si nahlas Štěpán. Usnuli na vavřínech a polevíli v pozornosti. Katce se pravděpodobně podařilo dostat do tunelů o něco dřív a Velkej se vydal svému druhovi naproti. Podcenili vzájemnou soudržnost ještěřů. A teď se jim jejich hloupost vrací.

Velkej se ve vzduchu otočil a znovu zaútočil. Štěpán pozdvihl špičku meče k obloze a v nejvhodnějším okamžiku jím máchl. Zvíře zapištělo, prosmyklo se kolem ostří a vrazilo plnou silou do svého protivníka. Náraz Štěpána odmrští stranou. Upustil zbraň a zaryl obličej do lesní půdy. Vzápětí se na jeho záda a nohy snesla smršť ran, jak ho zvíře nemilosrdně klovalo a škrábalo. S obličejem zkřiveným bolestí se pokusil ze sebe ještěra setrást, ale s ostrými drápy Velkého nemohl soupeřit. Zaryl prsty do hlíny. Kdyby alespoň nahmatl nějaký kámen!

Ostré hvízdnutí jeho muka ukončila. Velkej odletěl za svým pánem. Štěpán pomalu zvedl hlavu a s kašláním vyplivl jehličí. Tak to by bylo, zahleděl se apaticky

na své prsty. Na talíři budou zas jen Vohnoutovy uštěpačné poznámky, kterým se mezitím naučil celkem slušně rozumět. Bohužel. Snesitelnější by bylo pozřít klubko žízal.

Co si pod bríškem ukazováčku se přihlásilo o jeho pozornost. V očekávání mrs-kajících se růžových červů rukou ucukl. Zdálo se, že to je jen obyčejný stříbrný plíšek. Avšak Štěpán s očima rozšířenýma údivem pozoroval, jak se plátky kovu rozkládají sami ze sebe, a věc se sotva slyšitelným šustěním nabývá velikosti několika centimetrů. „Co to, ksakru, je?“ zamumlal si pro sebe a opatrně si ji položil na dlaň. Mechanismus se zastavil a ztichl. Štěpán se znovu rozkašlal.

Nedokázal popsat to, co se stalo potom. Svět se s ním podivně zhoupl, jeho zorné pole zastřela rozmazaná změt barev a v příštím okamžiku pod sebou místo prohrátého jehličí ucítil mokrý. Naprosto dezorientovaný se vyškrabal na vratké nohy.

Kolem něj šustilo povadlé rákosí a šuměla voda. Bahnité břehy prudce klesaly k říčnímu proudu, jež unášel zohavená torza lidských těl. S hrůzou pochopil, kde je. Nerene z jeho snu. Protřel si zrak s nadějí, že jsou to opět jen výplody jeho myslí, které zmizí, ale řeka dál plynula se svým zuboženým nákladem. Vzduch čpěl smrtí.

„Je to tak definitivní,“ zašeptala Morana. „Samotnou mě to děsí.“

Otočil se po hlase. Stála tam, ještě krásnější než ve Vorikově chatě. Vlasy barvy poledního slunce měla rozpuštěné. Stejného odstínu byly i Moraniny šaty. Splyvaly po jejím dokonalém těle v ladných křivkách jako zlaté mámení. Spíše v rozpacích než v úleku z nečekaného setkání tékal pohledem od nečitelných očí k hlubokému výstřihu plnému vášných tvarů. Připadal si jako křeček v kolotoči a dumal, jak z téhle pasti uniknout. Konečně se mu podařilo upřít zrak znovu na řeku. Rozhodně to bylo bezpečnější.

„Proč jsem tady?“ zeptal se.

„Přibližovadla plivníků jsou nevyzpytatelná,“ odvětila a jemným pohybem mu rozevřela prsty ruky, v které stále ještě svíral onu záhadnou kulatou věc. „Jen ono ví, proč tě přeneslo na místo z tvé vize.“ Zatlačila palcem do středu kolečka. Jeden z plíšků odskočil. Usmála se. „Jedna z mála bytostí ve vesmíru, která ze mě nemá strach.“

Snažil se, ale představu, že tenhle malý kus kovu je živý, nemohl jaksepatří pojmut.

Pohládila povrch přibližovadla, jako by to bylo malé dítě, a vrátila mu ho. Potom znovu pohlédla na řeku. „Musíte vyrazit do Ragaru,“ její hlas zněl chladně jako sychravé jitro.

„Do Ragaru? Jindřiška je tam?“ mrkl úkosem na Moranu. Co je strašnější? Hledět na smrt po svém boku, nebo vidět její dílo ve vodách Nerene?

„Klást smrti otázky,“ odpověděl mu stařecký hlas uhuňanou tinifštinou. Obrátil se a spatřil Vohnouta. Dál za ním přicházeli Honza s Katkou se všemi jejich věcmi.

Morana přistoupila ke kozímu démonovi. Ten se přikřčil jako před výpraskem, ale smrt se jen letmo dotkla jeho vráscité tváře a s vážným výrazem pronesla. „Děkuji ti.“

„Štěpáne!“ hrnul se k němu Honza. „Jsi vpořádku? Kozel říkal, že vojna skončila! Teda jestli jsem mu dobře rozuměl.“

„Rozuměl jsi dobře, miláčku,“ přistoupila k nim Katka a pátravě se zadívala Štěpánovi do tváře. Pak pohlédla na řeku.

„Bože můj,“ zašeptala a oči se jí zalily slzami.

„Proč mi neřekne, kde mám hledat Jindřišku?“ Štěpán zíral na místo, kde o zloemek okamžiku dříve stála smrt. Morana je opustila stejně náhle, jako přišla, a oni se chystali vydat podél pravého břehu řeky Nerene na severovýchod.

„Možná že to neví,“ podotkla tiše Katka. Neznělo to však přesvědčivě. Dost na to, aby se začal na tajnůstkářskou smrt opravdu zlobit.

Zavrtěl nesouhlasně hlavou a rychle překontroloval obsah svého batohu. Nakonec vydechl úlevou. Jen si nebyl tak úplně jistý, zda za to mohla Moranina kostěná jehlice, stále ještě zamotaná do jeho flanelové košile, nebo polozapomenutá krabička cigaret, kterou objevil v jedné z postranních kapes. Zapálil si a s požítkem vyfoukl obláček kouře směrem k démonovi. Alespoň tuhle malou provokaci si po všem tom martyriu posledních týdnů vychutná.

Vohnout cosi neurčitěho zavrčel a s lehce posměšným výrazem začal propřevovat jakousi nesrozumitelnou odrhovačku.

„Je to magor,“ odušil Honza a opásal se mečem. „Lepší bylo, když mu člověk nerozuměl.“

Štěpán si s cigaretou v ústech prohlédl svou zbraň. I když se tomu po celou dobu démonova šíleného výcviku zuby nehty bránil, vytvořil si k tomu špičatému kusu kovu vztah. Pohlédl na sebe i na své přátele. Odřené zaprášené kalhoty, trika se zaschlými skvrnami od špíny a potu, opálené paže a tváře – vypadali jako parta turistů po nedobrovolném měsíčním pobytu v divočině. Katka svou image nezkrtné partyzánky vylepšila slunečními brýlemi od Gucciho a stylovým šátkem olivové barvy stejné značky, který si ležérně uvázala kolem štíhlého krku.

„Hezké.“ Honza ji políbil na čelo.

„Vid.“ Našpulila čtveračivě pusou.

„Třeba to zažene samojedy,“ rýpnul si Štěpán a jako už tisíckrát předtím si uvědomil, jak je rád, že jsou tihle lidé tady s ním.

Vyplázla na něj jazyk. Nebo to bylo na Vohnouta? Démon odněkud vyhrabal kus suché větvičky. Aniž by spustil zrak z jejich skupinky, šťoural se ve zbytcích svého chrupu.

„Tak se hne, bando! Ať to má konečně spád,“ zavelel Honza a zasalutoval Vohnoutovi jako na pořadovém cvičení. „Sbohem a dík za ryby, pane.“

„Nazdar kozle,“ houkla Katka. „Sejdeme se v pekle.“

Štěpán si hodil tlumok na záda a mlčky démonovi pokynul. Byl to jen okamžik, ale zdálo se mu, že ve starcových očích spatřil záblesk hrdosti.

připravil: Milan Hrabal

Sedmero jízlivé, srdečné, z lásky, úcty i vzteku psané

(srpen až listopad 2016)

J i ř í B a r t o š S t u r z

*Svatý Václave, vévodo české země,
oroduj za nás za všechny
a oroduj také za mne,
ať nemírím prstem na jiných viny
a nekopu kolem sebe,
ať nejdříve zpytuji vlastní činy
a v hořkostech neztrácím nebe.*

*Svatý Václave, vévodo kmene českého,
oroduj za mne tak, jako za každého.
Dí k tomu ten, v něhož i já věřím:
„Bud' věrný v mále a veliké věci ti svěřím.“*

(28. 9. 2016)

* * *

Nikdo nemůže nikomu patřit.
Jsme tu pro svobodu –
nejde z ní ukrojit.
Chtěl bych však vždy první
tvůj úsměv spatřit –
srdce ti nebrat,
jen se svým propojit
a o lásku opřít.
*A ty –
si můžeš vybrat.*

(4. 10. 2016)

RANNÍM KUŘÁKŮM

„Lidi, musíte hulit už ráno?“
Neslyší – snaží se vychrchlat hlen.
„Máte být svěží, jak nový den!

Věřte, fakt vám to nesluší,
máte vyblitý ksichty
a mnozí i duši.“

* * *

Dvakrát nevstoupíš do stejné řeky
zápas s časem je nerovný.
Zakletý pocit však překoná věky, člověče,
když si jej všimneš a budeš šikovný,
jinak uteče jak loňské století.
No, bez urážky – uteče hlupákům,
co si chtějí urvat křídlo z vážky,
než jim uletí.

* * *

Ráno se krčí pod křídlem labutě,
usedlé na noční řece,
dvakrát ji přepluje, kdy klidný tok rušívá
jen v hlubinách pohyb sumce.
A přece – nový den je tu,
jak čerstvé miminko v šťastných rodinách
a drží jej v náručí slunce.

* * *

LÁSKA OPRAVDOVÁ

Láska opravdová neuteče –
nemá nožičky.
Když ji hledáš v horách,
je hračkou kočičky.
Když hledáš ji lupou v kleče,
je stínem tvrze uprostřed vesničky –
potok tu teče.

Láska opravdová nepřijde –
nemá nožičky.
Je v morku tvých kostí,
je miloučkou stařenkou
na letním dvorku,
když housku drobí
a holuby s ní hostí.

(22. 10. 2016)

* * *

Vojákům je ctí padnout za císaře pána –
medaile je jim na rakev za věrnost dána.
Nesmutni, ženuško – toho si važ,
našemu synkovi jednou ji dáš.
Teď mu ji zatím na čelo kolébky připni,
vojákem bude – snad padne jako my všichni.

Cest vojákova Jiří B. Šeuk

1. VO - VÁ - KŮ - JE CTÍ - PÁ - NOUT ZA CÍ - SÁ - ŘE PA - NA NE - LÚ - TÍ - ŽE - NV - ŽO
DE - DŮ - ŠE JI - ZA VĚ - RŮ - MA ZA - REV DA - NA MA - ŽE - ŽE SY - KO - VI

TO - MO - EI VAŽ - TĚ - MU - JI ZA - TÍ - TI NA ČE - LO KO - LÉ - B - KÝ PŘI - PNI
JE - D - NOU - JI DÁŠ. VO - JÁ - KŮ - BU - DE - TA - DNE - DŮ JA - KO - DY VÝ - CHŮ -

9/11 8/2016 JS

Hned po funuse ten kov od císaře pána
z rakve mé sejmi nebo ho ukradne vrána –
ta černá bestie, co kolem slídí,
pro válku nadhání pořádný lidi.
Medaile zatím na čelo kolébky přitlač
a pak se, děvče, ze všeho pořádně vyplač.

(text písně napsaný z úcty a na paměť padlých v prusko-rakouské válce roku 1866)

Regionální knižní minitrh ve Varnsdorfu

foto: Ilona Martínová

V sobotu 12. listopadu se v prostorách varnsdorfského Městského centra kultury a vzdělávání Varnsdorf uskutečnila již po čtrnácté jedna z nejpopulárnějších akcí pořádaných Městskou knihovnou Varnsdorf – Regionální knižní minitrh.

V pestrém sortimentu produktů místních výrobců si na své přišli milovníci rukodělných výrobků (řezbářské výrobky, keramika, vitráže, fimo šperky, tiffany lampy, pletené a šité drobnůstky, ozdobné perníčky, papírová přáníčka či výrobky z chráněné dílny). Pro dětské i dospělé kutily byly připraveny výtvarné a rukodělné dílničky. Těžiště minitrhu bylo ale v nabídce knižní i jiné tištěné produkce v regionu.

Mezi místními i regionálními vydavateli a knihkupci se uplatnily i vydavatelé z libereckého regionu – Kruh autorů Liberecka, nakladatelství Bor a Krajská vědecká knihovna Liberec.

Tradiční představování knižních novinek v sálku knihovny za účasti autorů a vydavatelů přineslo řadu zajímavých titulů. Bohatá byla místní, tedy varnsdorfská produkce. Libuše Horáková představila varnsdorfský kalendář na téma historie průmyslu. Editoři Martin Havlíček a Josef Zbihlejš nabídli vlastivědnou publikaci *Mandava 2016* vydanou Kruhem přátel muzea Varnsdorf. Čtenáři se v ní dočtou mj. o sochaři Vincenci Pilzovi, jehož sochy jsou např. na vídeňské budově parlamentu nebo ve Philadelphii, o českém Humboldtovi a objeviteli Viktorie královské přírodovědci Tadeáši Haenkem a také o legendární varnsdorfské „dětské“ knihovnici Zdence Holečkové, která vychovala mnoho čtenářských generací.

Varnsdorfská spisovatelka Marie Rejřfová představila zbrusu nové pokračování svého loňského úspěšného fantasy debutu *Čarovník* nazvané pochmurně *Sestra smrt*. Místní rodačka Adéla Kopecká napsala inspirativní knihu o svém zápase s těžkou nemocí *Bitva, kterou jsem si nevybrala*.

Městská knihovna Varnsdorf vydala dvě nové publikace: překlad prozaických miniatur lužickosrbského klasika Jurije Brězana nazvaný *Příběhy o vodě* a sborník z varnsdorfské literární soutěže nazvaný *Opouštění*.

Letos poprvé byla v nabídce novinek také „cédéčka“, audiokniha nevidomého Romana Vaňka *Pobádky pro světlo* a dvojčedéčko *100 let trampingu v Čechách*, sestavené Jaroslavem Melicharem, o němž jsme již podrobně psali v minulém čísle Světliku. Autor je představil nahrávkou na prastarém mechanickém gramofonu Columbia.

Z širšího regionu na minitruh doputovaly publikace v pestrém žánrovém záběru, z nichž část byla určená nejen pro děti, jako jsou pozoruhodná a hravá kuchařka Evy Takové nazvaná *Kuchyně. Dětem vstup povolen, Houbařův sen* (pohádky Českého Švýcarska) od Františka Kvíze a sborníček dětských prací *Z pobádky do pobádky*, nebo milé vyprávění Aleny Melicharové o tradici Vánoc nazvané *Český betlém* napsané jako doprovod k barevným fotografiím keramického betlému Aleny Kartákové.

Titulů, které lze označit jako vlastivědné, bylo pět. Manželé Natálie a Jiří Belisovi vydali knížku *Krajina kovaných křížů*, David Sklenář sepsal a vydal dvojjazyčnou naučnou brožuru *Historie a současnost stuhařských firem ve Šluknovském výběžku*, Ester Sádiová věnovala pozornost kapli v Dolních Křečanech v brožurce s prostým

názvem *Kaple sv. Alžběty Durynské*, Ulrich Lange zve svou česko-německou brožurou na *Toulky obcí Krompach a okolí*. Objevný titul pochází z libereckého nakladatelství Bor Evy Koudelkové s názvem *Myslimír po horách krkonošských putující*. Nabízí prastarý text z dob, kdy se teprve tvořila moderní čeština doprovázený nádhernými rytinami. Vydavatelka ji představila osobně za doprovodu obrazově bohaté powerpointové prezentace.

Na pomezí beletrie (konkrétně zapomenuté německé poezie z Českolipska) a naučné literatury stojí záslužné dílo dvojice Marek Sekyra a Otokar Simm *Ploučnické květy* z produkce Krajské vědecké knihovny Liberec a *Kalmanach 10, 2015/2016*, výpravná publikace Kruhu autorů Liberecka. Oba tituly představili Jan Šebelka a Luboš Příhoda. Druhý jmenovaný přivezl svou básnickou novinku, bibliofilii *Umíněný Ikaros*.

Zlatým hřebem minitruhu bylo odpolední setkání s Michalem Vieweghem, který sálek publikem naplněný k prasknutí pobavil povídkou o tom, jak zastavit drbání drben v malém městě.

Milan Hrabal

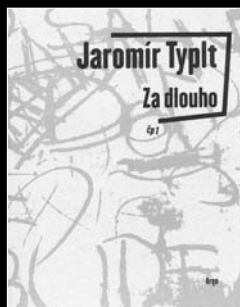
Jaromír Typlt napsal Za dlouho

Přišel 29. listopadu 2016 představit svou novou básnickou sbírku do libereckého knihkupectví Fryč. Jaromír Typlt, rodák z Nové Paky, je s Libercem spřízněn, po absolvování školy nastoupil místo vojny do Fokusu, kde

MUDr. Michaela Petišková objevila mezi svými pacienty básnířku a malířku Hanu Fouskovou, které Typlt pomohl vydat první básnickou sbírku Jizvy. Po Karlu Čtveráčkovi převzal Malou výstavní síň, kam začal zvát performery

z Česka i z ciziny, vedle Sínky vznikla kavárna, kam se uchýlili Fokusáci a kde také vystavovali začínající umělci. Karel Došek a Karel Čtveráček fotili výstavy a lidi kolem.

Vydal *Sínku*, v níž shromáždil zprávy o konaných výstavách a psaní o nich

a kde dostali slovo i minulí vedoucí. Vytvořil například „knihy“ s výtvarníkem Janem Měříčkou, vystupoval na nejrůznějších čteních a zkoumal s Pavlem Novotným zákruty jazyka v dadaistických akcích, působil jako kurátor ještě v galerii U Rytíře, kde vedle zasvěceného uvádění autorů jsem ho slyšel i kvalitně hrát na kytaru. Pak odešel do Prahy.

Doma jsem našel básnickou sbírku *Ztracené peklo*, Jaromír Typlt ji vydal v Českém spisovateli už v roce 1994, nenašel jsem sbírku *Stisk*, ale objevil jsem znovu jeho a Měříčkovu knihu *že ne zas až*. Začátkem večera básník Josef

Straka z Jablonce dlouze mapoval váhu a důležitost Jaromíra Typlta na české scéně, vyšel mu jako člověk mimo proudy, důležitý outsider, ale s nikým nesrovnatelný.

Nová sbírka *Za dlouho*, čp 1, kterou vydalo nakladatelství Argo, vyšla po devíti letech. Má 48 stran malého formátu, stála 148 Kč, obálku s použitím fotografie autora provedl Pavel Růt. K Martinu Fryčovi přišlo asi dvacet soustředěných diváků. Typlt četl ze svojí knížky pozorně, s důrazem na každé slovo.

Soustředil bych se na závěr knihy, nejdelší báseň Zlomek B 101 pojednává o autorovi a Františkovi, který marne chce osvětlit své konání, smírkovým papírem chce vyčistit všechno, i podlahu. Čtyřicetiletý básník se vrací k příběhu.

Typlt vzpomínal i na básnířku a malířku Hanu Fouskovou a na její pohřeb před rokem, přečetl, co napsal do Kalmanachu, a pak vyprávěl, jak proběhla zádušní mše. Seznámil se se Zuzanou Li, která přeložila knihu Jidi Majie, pomáhal jí s básnickými překlady. Navštívil Čínu a připomenul čínské moderní autory, například Jen Lieu-kcheho, který napsal román *Rozpukov*.

S trochou melancholie musím říci, byl to výjimečný večer, škoda, že nejsem básník.

Otto Hejnic

Všemi dary obdarovaná

Procházíte velkolepým městem, které se i přes příznivou návštěvní hodinu

a krásnému počasí navzdory jeví poněkud opuštěně. Tiché řady obchodů zejí

prázdnou, vozovku čas od času zatrasí čtyřkolý vrak. Když se na travou prorostlém chodníku před vámi mihne nejasný obrys, usilovně doufáte, že jde o váš vlastní stín. Jakákoliv další varianta by pro vás totiž znamenala rychlý konec... Vítejte ve světě, kde mnoho lidí nezůstalo. Nebo alespoň ne takových, kteří by zvládli mluvit, myslet a nechtěli vás při první vhodné (i nevhodné) příležitosti sežrat.

Hned první stránky románu *Všemi dary obdarovaná* vydaného v nakladatelství Host navodí příjemné napětí a touhu dozvědět se víc. Čtenář bloudí prostředím vojenské základny, které doslova nadhazuje další a další otázky. Kde jsem? A proč jsem tady? Co se tu vlastně doopravdy děje? Poněkud dvojsečnou zbraní jsou reference knihy na zadní straně obálky, které sice chválí, seč mohou, a plní tak dobře svůj primární účel, zároveň ale také poskytují nemalé indicie k odhalení pravé identity jedné z hlavních postav příběhu, bez nichž by si čtenář mohl úvodního příjemného tápání užít ještě o nějakou tu chvíli déle. Nicméně hutná atmosféra úvodních kapitol knihy je zpracována vsutku bravurně.

Drobný problém nastává ve chvíli, kdy dojde ke změně lokace. Tady se dostává ke slovu jedno ze dvou hlavních lákadel knihy, a sice prostředí blíže neurčené budoucnosti, kam je děj zasažen. Ovšem cesta z místa A do místa B napříč post-apokalyptickou krajinou překypující nebezpečím zní možná až příliš povědomě. Autor navíc nepopisuje víc, než skutečně musí. Kdo se těšil na zevrubný popis zákonitostí a hlubší poznávání této nové země, bude nejspíš

zklamán – spousta zajímavých otázek ohledně katastrofy zůstane nezodpovězena a ponechána napospas čtenářově fantazii. Ačkoliv je prostředí místního světa popsáno vsutku věrohodně, zůstává spíše kulisou, která dobře funguje tady a teď, pro aktuální potřebu postav a jejich příběhu.

A tak se dostáváme k lákadlu knihy číslo dvě. Díky diametrálně rozdílným charakterům je vzájemná interakce natolik zajímavá, že lze odpustit i lehkou předvídatelnost jejich dalšího směřování. Ovšem k vůbec nejzajímavějším

prvkům patří forma vyprávění. Ačkoliv je celý příběh psaný v er-formě, nejedná se o nezaujatý objektivní styl popisu. Zde na sebe nekonkrétní vypravěč bere roli postavy, z jejíž perspektivy popisuje dění aktuální kapitoly. V praxi to tedy vypadá tak, že pokud se události momentálně točí kolem doktorky Caldwellové, setkáme se s nemalým množstvím odborných termínů a precizního vyjadřování, zatímco seržanta Parkse charakterizuje nespisovný projev doprovázený četnými vulgarismy,

které prudce kontrastují s nevinností a dětským údivem nad fungováním světa příznačným pro Melanii. Helen Justineová v roli učitelky působí nejvíc obyčejně a přitom lidsky, díky čemuž se nejspíš právě s ní čtenář ztotožní nejvíce.

Všemi dary Obdarovaná se může pochlubit bohatým množstvím akce rovnoměrně prokládané poklidnějšími sekvencemi, během nichž se budují vztahy a řeší existenciální otázky. Kniha je vhodná především pro čtenáře sci-fi a postapo, díky různorodým postavám

a širokému spektru dílčích témat však jistě zaujme i biology, vojáky, učitelky a všechny, kteří se v našem světě cítí být tak trochu... jiní.

Monika Pospíšilová

Autorka recenze se narodila v Liberci, kde vystudovala filosofii humanitních věd a v současné době zde pracuje i žije. Kromě psaní knižních recenzí a literárně zaměřených článků pro kulturní webový portál kukátko.cz se věnuje rovněž vlastní tvorbě. Na kontě má prozatím několik publikovaných prozaických děl.

Absolvent v Divadle F. X. Šaldy

Když jsem se dověděl, že v Liberci na velké scéně bude dávat šéf činohry Šimon Dominik Absolventa, připomněl jsem si slavné filmové dílo Mika Nicholse z roku 1967, *The Graduate*, kdy novelu Charlese Webba zpracovali scénáristé Buck Henry a Calder Willingham a hráli Anne Bancroft, fenomenální Dustin Hoffman a Katharine Ross. Sice jsem už nesdílel zásadní Hoffmanovo „pro lásku až na kraj světa“ jako při prvním zhlédnutí, ale znovu mě fascinoval Dustin Hoffman, který

jde za svým přes mrtvoly, za zvuků písní Simona a Garfunkela. Co s tímhle osudovým dílem, které připomnělo dobu a naše, ruskými tanky tvrzené mládí? Je to jinak! Režisér Dominik snesl příběh na zem.

Představení vychází z adaptace Terryho Johnsona, Karel Čapek stvořil scénu z kovových roštů a šesti rozměrných nazelenalých maxipolštářů. Premiéra byla 17. června 2016, viděl jsem představení 7. října.

Už víme z vlastní zkušenosti, jak vyšší střední třída funguje. Benjamin Braddock, Jakub Albrecht, neurotik a vzorný student, sedí v darovaném neoprénu a nechce jít dolů k večer s otcovými přáteli, což mu rodiče, Štěpánka Prýmková a Václav Helšus, předhazují. Štěpánka Prýmková se děší jeho vylomenin, Václav Helšus chápe, že ještě má poznat život. Přichází Pan Robinson, Martin Polách, blahopřeje

Benjaminovi, ujistí ho, jaké velké věci ho ještě čekají. Vzpomene na svou dceru Elaine, je to Karolina Baranová, a ať dá pozor na jeho ženu, Veroniku Korytářovou, která si často přihne. Je to Benův nejlepší starší přítel. Alkoholička Paní Robinsonová panice Bena po jeho dlouhém odmítání svede a tvrdě rozmetává všechny jeho zavedené fráze o životě, se svým milencem chce být volná, svobodná. „Bavil ses někdy o tom, cos vystudoval, Bene?“

Není to gigantická událost, která ve filmu poznamenala svět. Ostatně Ben připomíná chytrého, ale spíše řadového kluka, paní Robinsonová je udržovaná, velmi pohledná paní, které Ben zahání prázdnotu, když manžel tvrdě pracuje, a pak usíná pomocí hypnotik. Změní se ale v nezvladatelnou bestii, když se Ben zaměří na její dceru.

Elaine, dcera Robinsonových, miluje své rodiče, je to naivní hodná dívka, plná iluzí, do které se ale Ben zamiluje.

Elaine věří své matce a před Benem prchá.

Elaine, Katharine Ross, později hrála v Butch Casidym a Sundance Kidovi a v dalších slavných dílech své doby. Filmový hrdina vyměnil paní za slečnu, mladší a hezčí. Byl jsem tehdy na straně Bena, hezky to starším natřel.

V roce 2016 spíš věřím paní Robinsonové, i když se změnila ve fúrii, panu Robinsonovi, kterému se rozsypal svět, a panu Braddockovi, který syna nenávratně ztratil, při jejich marné snaze zvrátit osud.

Kam vylíhl pták doletí, to už je jeho věc, s tím nic nenaděláme.

Recepčního, psychiatra a další epizodní role má na svědomí Přemysl Houška, striptérkou byla Michaela Foitová, kostýmy navrhla Alena Králová.

Simonu Dominikovi se povedlo velmi podnětné a hezké představení, doporučuji všem.

Otto Hejnic

14. 1. 2017

20.00 – 02.00 h

Krajská vědecká
knihovna v Liberci

- *večerem provází:*
Marek Sekyra
- *slavnostní zahájení plesu:*
MARIA GORNALOVA
a **ALEXEY YURAKOV**
sólisté baletu
Divadla F. X. Šaldy
ukázkou stepařského
umění předvede skupina
IRSKÉ SESTRY
- *k poslechu a tanci zahraje:*
hudební skupina
DOMESTIC z Tanvaldu
ve 4. patře **DISKOTÉKA**

Těšit se můžete na
lahodné víno z Moravy,
které odborně představí
Aleš Staněk – Vinný sklípek
u **Staňků, Češov u Jičina**
formou neřízené degustace

SLOSOVATELNÉ VSTUPENKY
je možné zakoupit v knihovně
na Informační službě
(482 412 133, library@kvkli.cz)

Ples v knihovně

Kulinářské speciality a výbornou kávu nabídne **Knihovní kavárna**

*ples je nekuřácký
a určený pro dospělé ☺*

Krajská vědecká knihovna v Liberci (KVK)

e-mail: library@kvkli.cz

www.kvkli.cz

Kruh autorů Liberecka (KAL)

e-mail: sekysra@kvkli.cz

http://www.kruhautoruliberecka.cz/

ISSN 1214 - 2751

Bibliothek Liberec
Knihovna Liberec
Library Liberec

*Vedle vrcholků krkonošských a jizerských objevila se v Čechách
Mnozí odvážlivci, když se octli na počátku velikolepého měsíce června
V zámku bylo práce a běhu o překot. Blázniviny se rozsévají
Pamatuji to jako dnes, ač od té doby uplynula třetina století.
Sem, knihomilče, knihu zvláštní ždáš-li mítí!
Who's there? Stanu se menším a ještě menším, až budu nejmenším na celém světě. Nothing is
Die Welt ist alles, was da ist.
A me, mamó, adarig džav, so me tuke adaj mukha...*